

Konstitutionsutskottets betänkande 2020/21:KU3

En moderniserad radio- och tv-lag

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i bl.a. radio- och tv-lagen med en mindre ändring av språklig karaktär.

Lagförslagen syftar till att i svensk rätt genomföra ändringar i EU:s direktiv om audiovisuella medietjänster (AV-direktivet). Genomförandet innebär bl.a. att ett nytt kapitel om s.k. videodelningsplattformar införs i radio- och tv-lagen. Genomförandet medför även ändringar i radio- och tv-lagens bestämmelser om tv-sändningar och beställ-tv. Ändringar görs i bestämmelserna om skydd av barn, om krav på program med europeiskt ursprung, om tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning och om reklam och produktplacering.

De medieformer som regleras i radio- och tv-lagen och hur dessa konsumeras förändras i snabb takt och medför behov av ändringar i vissa andra delar av radio- och tv-lagen än de som hör ihop med genomförandet av ändringarna i AV-direktivet. Mot denna bakgrund införs nya bestämmelser om beställradio från public service. Ändringar görs även i fråga om den s.k. vidaresändningsplikten.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 december 2020.

Utskottet föreslår vidare att riksdagen godkänner det som regeringen föreslår om att ta bort tillståndsvillkoret om respekt för den enskildes privatliv ur sändningstillstånden för public service-företagen fr.o.m. den 1 januari 2021, om företagen begär det. Förslaget syftar till att möjliggöra ett utvidgat självreglerande system där frågor om enskilda publicitetsskador prövas av Allmänhetens Medieombudsman och Mediernas Etiknämnd.

Med anledning av propositionen har två följdmotioner lämnats. Utskottet föreslår att riksdagen avslår yrkandena i följdmotionerna.

I betänkandet finns tre reservationer (SD, L).

Behandlade förslag

Proposition 2019/20:168 En moderniserad radio- och tv-lag.

Tre yrkanden i två följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Propositionens huvudsakliga innehåll	6
Utskottets överväganden.....	8
En moderniserad radio- och tv-lag	8
Reservationer	25
1. Det medieetiska systemet och public service, punkt 2 (SD)	25
2. Innehållskrav för streamingtjänster, punkt 3 (SD).....	25
3. Omförhandla AV-direktivet, punkt 4 (L)	26
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	27
Propositionen	27
Följdmotionerna	27
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	28
<i>Bilaga 3</i>	
Kulturutskottets yttrande 2020/21:KrU2y	66

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. En moderniserad radio- och tv-lag

Riksdagen

a) antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk,

2. lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden,

3. lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486),

4. lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696) med den ändringen att orden ”text tv” i 18 kap. 2 § första stycket ska bytas ut mot ”text-tv”,

5. lag om ändring i alkohollagen (2010:1622),

6. lag om ändring i lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter,

b) godkänner vad regeringen föreslår om att ta bort tillståndsvillkoret om respekt för den enskildes privatliv ur sändningstillstånden för public service-företagen fr.o.m. den 1 januari 2021, om företagen begär det (avsnitt 20 i propositionen).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:168 punkterna 1–7.

2. Det medieetiska systemet och public service

Riksdagen avslår motion

2019/20:3634 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 2.

Reservation 1 (SD)

3. Innehållskrav för streamingtjänster

Riksdagen avslår motion

2019/20:3634 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 1.

Reservation 2 (SD)

4. Omförhandla AV-direktivet

Riksdagen avslår motion

2019/20:3637 av Tina Acketoft m.fl. (L).

Reservation 3 (L)

Stockholm den 13 oktober 2020

På konstitutionsutskottets vägnar

Karin Enström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Enström (M), Hans Ekström (S), Ida Karkiainen (S), Marta Obminska (M), Matheus Enholm (SD), Per-Arne Håkansson (S), Linda Modig (C), Mia Sydow Mölleby (V), Ida Drougge (M), Laila Naraghi (S), Tuve Skånberg (KD), Daniel Andersson (S), Tina Acketoft (L), Mikael Strandman (SD), Camilla Hansén (MP), Erik Ottoson (M) och Per Söderlund (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2019/20:168 En moderniserad radio- och tv-lag. Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1 och regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Lagrådet har granskat lagförslagen. Regeringen har i allt väsentligt följt Lagrådets synpunkter och förslag. Regeringen föreslår därutöver en ändring i 17 kap. 7 § radio- och tv-lagen (2010:696) som har ansetts vara av sådan beskaffenhet att Lagrådets yttrande skulle sakna betydelse. Regeringen har därför inte inhämtat Lagrådets yttrande om förslaget i den delen.

Två följdmotioner har väckts med anledning av propositionen. Förslagen i motionerna finns i bilaga 1.

Konstitutionsutskottet har gett kulturutskottet tillfälle att yttra sig över propositionen och följdmotionerna i de delar som berör kulturutskottets beredningsområde. Kulturutskottets yttrande finns i bilaga 3.

Vid genomgång av regeringens förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen i propositionen har några smärre felaktigheter i de angivna gällande lydelseerna av 5 kap. 2 och 3 §§ uppmärksammats. Dessa påverkar dock inte de nya lydelseerna av paragraferna. I regeringens förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen har vidare ordet ”text-tv” i den angivna gällande lydelsen av 18 kap. 2 § första stycket, som inte föreslås ändrad, återgetts felaktigt. Mot denna bakgrund föreslår utskottet en mindre ändring i förslaget till ändring i radio- och tv-lagen, se förslagspunkt 1.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnas förslag på hur ändringarna i EU:s direktiv om audiovisuella medietjänster (AV-direktivet) ska genomföras. Genomförandet sker i huvudsak genom ändringar i radio- och tv-lagen. Bland annat införs ett nytt kapitel om videodelningsplattformar. Det är tjänster som tillhandahåller allmänheten audiovisuellt innehåll, dvs. rörlig bild med eller utan ljud, som användare laddar upp på plattformen. Genomförandet medför även en rad ändringar i radio- och tv-lagens bestämmelser om audiovisuella medietjänster, dvs. tv-sändningar och beställ-tv. Ändringar görs i bestämmelserna om skydd av barn, om krav på program med europeiskt ursprung, om tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning och om reklam och produktplacering.

De medieformer som regleras i radio- och tv-lagen och hur de konsumeras har förändrats i snabb takt. Det medför behov av ändringar även i andra delar av lagen än de som hör ihop med ändringarna i AV-direktivet. Bland annat införs bestämmelser om beställradio från public service. Förslag lämnas även

om ändringar när det gäller den s.k. vidareförpliktningen och om sanktioner när bestämmelserna i lagen inte följs.

För att möjliggöra ett självreglerande system där frågor om publiceringar som orsakar enskilda publicitetsskador prövas av Allmänhetens Medieombudsman och Mediernas Etiknämnd föreslås att nuvarande tillståndsvillkor med krav på respekt för den enskildes privatliv tas bort ur sändningstillstånden för public service-företagen fr.o.m. den 1 januari 2021, om företagen begär det.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 december 2020.

Utskottets överväganden

En moderniserad radio- och tv-lag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag med en mindre ändring av språklig karaktär. Riksdagen godkänner det som regeringen föreslår om att ta bort tillståndsvillkoret om respekt för den enskildes privatliv ur sändningstillstånden för public service-företagen fr.o.m. den 1 januari 2021, om företagen begär det.

Riksdagen avslår tre motionsyrkanden som handlar om det medieetiska systemet och public service, innehållskrav för streamingtjänster och omförhandling av AV-direktivet.

Jämför reservation 1 (SD), 2 (SD) och 3 (L).

Bakgrund

AV-direktivet och ändringsdirektivet

Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktivet om audiovisuella medietjänster), det s.k. AV-direktivet, är ett inre marknadsdirektiv vars huvudsakliga syfte är garantera fri rörlighet för audiovisuella medietjänster på den inre marknaden. Audiovisuella medietjänster utgörs av tv-sändningar och beställ-tv.

En grundläggande princip i AV-direktivet är ursprungslandsprincipen eller sändarlandsprincipen. Principen innebär att medlemsstaterna ska säkerställa att audiovisuella medietjänster som enligt direktivet står under respektive medlemsstats jurisdiktion följer regleringen i det landet, och därmed även direktivets krav. En medietjänst omfattas därmed enbart av en enda stats jurisdiktion oavsett vart inom EES tjänsten riktar sig. Medlemsstaterna ska säkerställa fri mottagning och inte begränsa vidareändring av audiovisuella medietjänster från andra medlemsstater av skäl som ingår i de områden som samordnas genom direktivet.

AV-direktivet innehåller grundläggande bestämmelser om bl.a. skydd av barn, tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, främjande av europeiska produktioner samt audiovisuella kommersiella meddelanden, dvs. reklam, produktplacering och sponsring. AV-direktivet innehåller också regler om samarbete mellan EES-staternas myndigheter och om främjande av system för själv- och samreglering. Syftet med direktivet är att garantera jämlika konkurrensförhållanden utan att det ska påverka den roll i det allmännas intresse som audiovisuella medietjänster ska tillgodose. I direktivet poängteras

att tjänsterna i lika hög grad är kulturella som ekonomiska. Deras ökade betydelse för samhälle och demokrati, särskilt som garantier för informationsfrihet, åsiktsmångfald och mediepluralism samt för utbildning och kultur, motiverar särskilda regler för dessa tjänster.

AV-direktivet är ett minimidirektiv, vilket innebär att direktivet lägger fast en lägstanivå som medlemsstaterna ska uppfylla. Därutöver får en medlemsstat föreskriva mer detaljerade eller långtgående regler på de områden som samordnas genom direktivet. Det krävs dock att dessa regler överensstämmer med unionsrätten i övrigt.

AV-direktivet är i Sverige framförallt genomfört genom radio- och tv-lagen (se prop. 2009/10:115, bet. 2009/10:KU25 och rskr. 2009/10:331).

Under 2015 påbörjades en översyn av AV-direktivet. Översynen motiverades av att marknaden för audiovisuella medietjänster utvecklas i mycket snabb takt. Tittarvanorna, särskild bland yngre tittare, har också förändrats avsevärt. Även om tv-apparaten fortfarande används för att titta på tv har publiken i allt högre grad övergått till att titta på tv på andra sätt, exempelvis på sin mobiltelefon eller läsplatta. Nya typer av audiovisuellt innehåll som finns tillgängliga på webbplatser eller i appar har också blivit allt viktigare och konsumeras i stor utsträckning av de yngre tittarna.

Den 14 november 2018 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1808 om ändring av direktiv 2010/13/EU om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktivet om audiovisuella medietjänster), mot bakgrund av ändrade marknadsförhållanden (förkortas ändringsdirektivet). Det innehåller en rad ändringar i befintliga artiklar men även helt nya bestämmelser. Den största förändringen är att tjänsten videodelningsplattform omfattas av AV-direktivets krav.

Flera av de krav som AV-direktivet ställer upp t.ex. skydd av minderåriga, krav på europeiska produktioner och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning innebär begränsningar av yttrandefriheten.

Regeringsformen och yttrandefrihetsgrundlagen.

Enligt 2 kap. 1 § regeringsformen (RF) är var och en gentemot det allmänna tillförsäkrad yttrandefrihet och informationsfrihet. Yttrandefriheten och informationsfriheten är inte absoluta, utan får begränsas genom lag (2 kap. 20 § första stycket 1 RF). Begränsningar får endast göras för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle. En begränsning får aldrig gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett den och inte heller sträcka sig så långt att den utgör ett hot mot den fria åsiktsbildningen. Den får inte göras enbart på grund av politisk, religiös, kulturell eller annan sådan åskådning (2 kap. 21 § RF). Yttrande- och informationsfriheten får begränsas med hänsyn till rikets säkerhet, folkförsörjningen, allmän ordning och säkerhet, enskildas anseende, privatlivets helgd eller förebyggandet och beivrandet av brott. Vid bedömandet av vilka

begränsningar som får göras ska särskilt beaktas vikten av vidaste möjliga yttrandefrihet och informationsfrihet i politiska, religiösa, fackliga, vetenskapliga och kulturella angelägenheter (2 kap. 23 § första och andra styckena RF).

I fråga om tryckfriheten och motsvarande frihet att yttra sig i ljudradio, i tv och i vissa liknande överföringar, offentliga uppspelningar ur en databas samt i tekniska upptagningar gäller i stället tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen.

Grundlagsskyddet för yttranden i bl.a. ljudradio och tv finns i yttrandefrihetsgrundlagen (YGL). Grundlagsskyddet gäller både för traditionella radio- och tv-sändningar och för s.k. webbsändningar. Förutom webbsändningar kan även andra publiceringar på internet omfattas av grundlagsskydd genom den s.k. databasregeln i 1 kap. 4 § YGL. Bestämmelsen ger skydd åt t.ex. beställ-tv eller beställradio på internet. I första hand omfattar databasregeln verksamhet som bedrivs av traditionella massmedieföretag. Hit räknas bl.a. redaktioner för radio- och tv-sändningar. Deras databaser får ett automatiskt grundlagsskydd genom databasregeln. Även andra aktörer än traditionella massmedieföretag kan få ett grundlagsskydd för t.ex. en webbplats på internet. För det krävs att ett utgivningsbevis har utfärdats för databasen. Kraven för att få ett utgivningsbevis framgår av 1 kap. 5 § YGL.

De bestämmelser som finns i tryckfrihetsförordningen (1 kap. 11 och 12 §§ TF) om att det i lag får ställas upp förbud mot bl.a. kommersiella annonser vid marknadsföring av alkoholhaltiga drycker och tobaksvaror gäller också i fråga om program (1 kap. 18 § YGL). Bestämmelserna i grundlagen hindrar inte heller att det i lag meddelas föreskrifter om förbud mot kommersiell reklam i program eller om villkor för sådan reklam. Samma sak gäller föreskrifter om förbud mot och villkor för annan annonsering och sändning av program, som helt eller delvis bekostas av annan än den som bedriver programverksamheten (1 kap. 19 § YGL). Bestämmelsen ger en möjlighet att genom lag förbjuda kommersiell reklam i radio och tv och, i det fall reklam är tillåten, att ange förutsättningarna för att få sända reklam. Samma möjlighet ges för sponsrade program. Med kommersiell reklam brukar avses rent affärsmässiga meddelanden som syftar till att främja avsättning av varor eller tjänster.

YGL vilar på vissa grundläggande principer, bl.a. principerna om censurförbud, etableringsfrihet, ensamansvar, meddelarskydd, en särskild brottskatalog och en särskild rättegångsordning.

När det gäller etableringsfriheten skiljer YGL mellan trådsändningar och andra typer av sändningar. För trådbundna sändningar och tillhandahållanden råder etableringsfrihet med innebörden att krav på tillstånd för verksamheten som huvudregel inte får ställas. Etableringsfriheten för radio- och tv-program som distribueras genom tråd (t.ex. genom kabel-tv-nät) kommer till uttryck i 3 kap. 1 § YGL där det framgår att varje fysisk och juridisk person har rätt att sända program genom tråd. Vissa inskränkningar i etableringsfriheten får göras i lag och dessa framgår av 3 kap. 2 § YGL. Det är exempelvis möjligt att i lag ställa krav på nätinnehavare att ge utrymme för vissa program i den

utsträckning det behövs med hänsyn till allmänhetens intresse av tillgång till allsidig upplysning (s.k. vidaresändningsplikt). Bestämmelser om vidaresändningsplikt finns i radio- och tv-lagen. Det är vidare möjligt att i lag uppställa krav på att den som sänder program i tv genom tråd ska göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. En sådana bestämmelse finns i radio- och tv-lagen. Sedan den 1 januari 2019 finns det också en möjlighet att ställa sådana krav på den som tillhandahåller beställ-tv genom tråd. Sedan den 1 januari 2019 finns det även en möjlighet att ställa krav på att den som sänder program i tv eller tillhandahåller beställ-tv genom tråd främjar framställning av och tillgång till program med europeiskt ursprung. Det är också möjligt att lagstifta om ingripanden mot fortsatt sändning av ett utbud som inriktas på våldsförställningar, pornografiska bilder eller hets mot folkgrupp. Sådana bestämmelser finns i radio- och tv-lagen.

För radio- och tv-program som sänds på annat sätt än genom tråd (i etern) råder inte motsvarande etableringsfrihet som för trådsändningar. Det har motiverats med att etersändningar sker i ett begränsat frekvensutrymme. Rätten att sända program i etern får därför enligt 3 kap. 3 § YGL regleras genom lag som innehåller föreskrifter om tillstånd och villkor för att sända. Bestämmelser om sändningstillstånd och villkor finns i radio- och tv-lagen.

I fråga om begränsningar i den grundlagsskyddade sändningsrätten gäller enligt 3 kap. 5 § YGL vad som föreskrivs om begränsningar av grundläggande fri- och rättigheter i 2 kap. 21–23 §§ RF.

Propositionen

Skydd av minderåriga

Enligt artikel 6a i ändringsdirektivet får audiovisuella medietjänster som kan skada minderårigas fysiska, mentala eller moraliska utveckling endast tillhandahållas på ett sådant sätt att minderåriga normalt sett inte ser eller hör dem. Ändringsdirektivet innebär att samma krav som tidigare gällt för tv-sändningar nu också ska gälla beställ-tv, vilket bedöms höja skyddsnivån. Skyddet kan exempelvis uppnås genom val av sändningstid eller verktyg för ålderskontroll.

När det gäller innehåll som kan skada minderåriga motsvarar bestämmelserna i 5 kap. 2 och 3 §§ radio- och tv-lagen de nämnda kraven i ändringsdirektivet. Enligt dessa bestämmelser får program i tv-sändningar och beställ-tv med ingående våldsskildringar av verklighetstrogen karaktär eller med pornografiska bilder inte tillhandahållas eller sändas på ett sådant sätt att det finns en betydande risk för att barn kan se programmen, om det inte av särskilda skäl ändå är försvarligt. Regeringen anser att det inte finns något behov av lagändringar i den delen. Eftersom det inte görs någon skillnad mellan tv-sändningar och beställ-tv i ändringsdirektivet föreslår regeringen att bestämmelserna i radio- och tv-lagen om våldsskildringar och pornografiska bilder förs samman till en bestämmelse som ska gälla för både tv-sändningar och beställ-tv.

Enligt ändringsdirektivet införs vidare ett nytt krav på att leverantörer av tv-sändningar och beställ-tv ska lämna tillräcklig information till tittarna om innehåll som kan skada minderåriga. Regeringen anser att kravet på information bör genomföras genom en bestämmelse i 5 kap. 3 § radio- och tv-lagen som innebär att leverantörer som sänder eller tillhandahåller program med ingående våldsskildringar av verklighetstrogen karaktär eller pornografiska bilder ska varna för att sådant innehåll förekommer i programmen. Kravet ska ersätta det nuvarande kravet på varning i tv-sändningar.

Granskningsnämnden för radio och tv ska, genom granskning i efterhand, övervaka om kravet på varning följs. Nämnden ska få besluta om de förelägganden som behövs för att bestämmelsen ska följas. Ett beslut om föreläggande ska kunna förenas med vite. Ett vitesföreläggande ska kunna överklagas. Statens medieråd får vidare i uppdrag att medverka till ett branschgemensamt system för hur varningar ska lämnas.

Uppmaningar till våld, hat eller terroristbrott

Enligt artikel 6 i AV-direktivet skulle medlemsstaterna på ett lämpligt sätt säkerställa att audiovisuella medietjänster som tillhandahålls av medietjänstföretag under deras jurisdiktion inte innehåller något som uppammar hat grundat på ras, kön, religion eller nationalitet. Genom ändringsdirektivet utvidgas kraven i artikel 6, vilket innebär att medlemsstaterna ska säkerställa att audiovisuella medietjänster som tillhandahålls av leverantörer av medietjänster under deras jurisdiktion inte innehåller uppmaningar till våld, hat eller terroristbrott. Regeringens bedömning är att befintliga bestämmelser i svensk rätt uppfyller ändringsdirektivets krav. Några lagstiftningsåtgärder behövs därför inte förutom när det gäller satellitsändningar från tredjeländer som inte är avsedda att tas emot i Sverige.

Regeringen föreslår att en ny bestämmelse för tv-sändningar över satellit införs i radio- och tv-lagen (5 kap. 14 §). Den nya bestämmelsen syftar till att säkerställa att satellitsändningar inte innehåller uppmaningar till våld, hat eller terroristbrott i enlighet med de utvidgade kraven i artikel 6 i ändringsdirektivet. Bestämmelsen gäller för satellitsändningar som inte är avsedda att tas emot i Sverige, men som omfattas av radio- och tv-lagen eftersom den sänder använder sig av en satellitupplänk i Sverige eller av en svensk satellitkapacitet.

Justitiekanslern (JK) ska genom granskning i efterhand övervaka att bestämmelsen följs. Vid upprepade överträdelse ska JK få besluta om de förelägganden som behövs för att bestämmelsen ska följas. Granskningsnämnden för radio och tv ska kunna göra en anmälan till JK om nämnden finner att innehållet i en sändning strider mot bestämmelsen.

Främjande av europeiska produktioner

I AV-direktivet finns krav på att främja europeiska produktioner i tv-sändningar och beställ-tv oavsett om tjänsterna distribueras via tråd eller på

annat sätt (artiklarna 13, 16 och 17). Kraven har hittills genomförts i svensk rätt genom 5 kap. 7 och 8 §§ radio- och tv-lagen. Dessa bestämmelser gäller dock endast för tv-sändningar och beställ-tv som sänds eller tillhandahålls på annat sätt än genom tråd. Skälet till det är att yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) inte tidigare har medgett att krav på främjande av europeiska produktioner ställs på tv som distribueras genom tråd. Europeiska kommissionen har i ett överträdelseärende mot Sverige ifrågasatt det svenska genomförandet när det gäller distribution genom tråd. För att kunna genomföra AV-direktivet fullt ut infördes därför den 1 januari 2019 en bestämmelse i 3 kap. 2 § 5 YGL som tillåter regler i lag om skyldighet för den som sänder program i tv eller tillhandahåller beställ-tv genom tråd att främja framställningen av och tillgången till program av europeiskt ursprung.

Genom ändringsdirektivet preciseras kraven för leverantörer av beställ-tv (artikel 13). De nya kraven innebär att leverantörer av beställ-tv ska säkerställa att minst 30 procent av deras kataloger utgörs av europeiska produktioner. Dessa produktioner ska också framhävas. Skyldigheten ska dock inte gälla leverantörer av tjänster som har låg omsättning eller liten publik. Kommissionen kommer att utfärda riktlinjer dels om hur andelen europeiska produktioner ska beräknas, dels om vad som avses med låg omsättning eller liten publik.

Regeringen föreslår att de nya kraven genomförs genom ändringar i 5 kap. 8 § radio- och tv-lagen. Enligt den nya lydelsen ska den som tillhandahåller beställ-tv främja europeiska produktioner genom att minst 30 procent av tjänstens katalog ska utgöras av program med europeiskt ursprung och genom att dessa program ska framhävas. Skyldigheten ska dock inte gälla för leverantörer av tjänster med låg omsättning eller liten publik. Myndigheten för press, radio och tv ska i enskilda fall kunna bevilja undantag från skyldigheten när den på grund av tjänstens utformning eller inriktning inte är motiverad eller praktisk möjlig att uppfylla.

Bestämmelserna i 5 kap. 7 och 8 §§ radio- och tv-lagen om program med europeiskt ursprung ska vidare gälla även tv-sändningar eller tillhandahållanden av beställ-tv som sker genom tråd.

Enligt AV-direktivet ska medlemsstaterna rapportera till kommissionen hur bestämmelserna om europeiska produktioner efterlevs. Enligt ändringsdirektivet ska rapporteringen i fortsättningen ske vartannat år oavsett vilken tjänst det är fråga om.

Regeringen föreslår därför att leverantörer av tv-sändningar eller beställ-tv som omfattas av kraven på att främja program med europeiskt ursprung ska redovisa hur dessa krav har uppfyllts. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få möjlighet att meddela föreskrifter om redovisningen. Om det finns särskilda skäl ska Myndigheten för press, radio och tv i enskilda fall få besluta om undantag från redovisningsskyldigheten när det gäller tv-sändningar.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Enligt ändringsdirektivet ställs krav på att tjänster som tillhandahålls av leverantörer av medietjänster ska utformas så att de blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning (artikel 7.1). Ändringsdirektivet gör inte någon skillnad på distributionssätt, utan kraven gäller för tv-sändningar och beställ-tv oavsett om distributionen sker genom tråd eller på annat sätt.

Enligt nuvarande 5 kap. 12 § radio- och tv-lagen är det möjligt att ställa krav på att en leverantör av medietjänster ska göra tjänsten tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Möjligheten omfattar dock inte tillhandahållanden av beställ-tv genom tråd eftersom YGL tidigare inte har medgett att tillgänglighetskrav ställs på sådana tillhandahållanden. Sedan den 1 januari 2019 finns det dock en möjlighet att ställa krav på att den som tillhandahåller beställ-tv genom tråd ska göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning (3 kap. 2 § 4 YGL).

Regeringen föreslår att bestämmelsen i radio- och tv-lagen om krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning ska gälla även för leverantörer som tillhandahåller beställ-tv genom tråd. Med den ändring som föreslås kommer alla leverantörer av medietjänster som avses i ändringsdirektivet att omfattas av radio- och tv-lagens krav, dvs. oavsett om en tv-sändning eller beställ-tv tillhandahålls genom tråd eller inte.

Regeringen föreslår vidare att leverantörer av medietjänster som omfattas av kraven på att utforma tjänsten på ett sådant sätt att den blir tillgänglig för personer med funktionsnedsättning ska upprätta en handlingsplan för hur tjänstens tillgänglighet ska öka. Leverantören ska redovisa hur en tjänst har tillgängliggjorts. I redovisningen ska även handlingsplanen ingå. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som ska ingå i handlingsplanen och om redovisningen.

I propositionen föreslås vidare att en leverantör av medietjänster som sänder meddelanden som är av vikt för allmänheten om en myndighet begär det, så snart det är möjligt ska utforma meddelandena så att de är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Det gäller t.ex. meddelanden som ingår i Överenskommelsen angående varnings- och informationssystemet Viktigt meddelande till allmänheten (VMA). Det bör dock enligt regeringen inte införas någon skyldighet om att VMA ska göras tillgängligt i ljudradio för personer med funktionsnedsättning.

Regeringen föreslår också att en ny sanktionsbestämmelse införs i radio- och tv-lagen med innebörden att den som inte följer ett beslut om skyldighet att utforma tv-sändningar, beställ-tv eller sökbar text-tv på ett sådant sätt att tjänsterna blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning ska kunna åläggas att betala en särskild avgift, i stället för att som i dag föreläggas vite (17 kap. 5 a § radio- och tv-lagen).

Audiovisuella kommersiella meddelanden

Annonstid för tv-sändningar

Ändringsdirektivet innebär en liberalisering av AV-direktivets regler om högsta tillåtna tid för annonser i tv-sändningar (artikel 23.1). Bakgrunden är marknadens utveckling med en ökande konkurrens från bl.a. beställ-tv-aktörer som inte omfattas av samma annonsregler.

Enligt nuvarande bestämmelse i 8 kap. 1 § radio- och tv-lagen får annonser sändas i tv under högst 12 minuter per timme mellan hela klockslag. Regeringen föreslår att annonser ska få sändas i tv under högst 20 procent av tiden mellan kl. 06.00 och 18.00 samt 20 procent av tiden mellan kl. 18.00 och 24.00. Regeringen framhåller att med förslaget kommer den svenska regleringen av högsta tillåtna tid för annonser i tv-sändningar fortsatt att motsvara direktivets miniminivå. De kommersiella tv-företagen ges därmed större frihet att besluta om hur mycket reklam som ska sändas under en given timme jämfört med nuvarande regelverk.

Produktplacering

Genom ändringsdirektivet blir huvudregeln att produktplacering i tv-program är tillåten med undantag för nyhets- och samhällsprogram, program om konsumentfrågor, religiösa program och barnprogram (artikel 11.2). I dag gäller det omvända, att produktplacering är förbjuden med vissa undantag. Förändringen är avsedd att innebära en förenkling och ett förtydligande av regelverket.

Regeringen föreslår att produktplacering inte ska få förekomma i nyhets- och samhällsprogram, program om konsumentfrågor, religiösa program och program som huvudsakligen riktar sig till barn under tolv år (6 kap. 1 § radio- och tv-lagen). När det förekommer produktplacering i beställ-tv ska programmets strukturering i en katalog inte få påverkas på ett sådant sätt att det inverkar på det redaktionella oberoendet hos leverantören av medietjänsten. Bestämmelsen om krav på program där det förekommer produktplacering ska förtydligas så att det framgår att den också gäller program som tillhandahålls i beställ-tv.

Videodelningsplattformar

Ändringsdirektivet

Genom ändringsdirektivet utvidgas AV-direktivets tillämpningsområde till att omfatta s.k. videodelningsplattformar. Något förenklat är en videodelningsplattform en tjänst där audiovisuellt innehåll, dvs. rörlig bild med eller utan ljud, laddas upp av användare av tjänsten och tillhandahålls allmänheten. Ett exempel på en videodelningsplattform är Youtube. Skälet till att låta videodelningsplattformar omfattas av AV-direktivet är att plattformarna anses konkurrera om samma publik och intäkter som tv-sändningar och beställ-tv. Det innehåll som delas på plattformarna anses dessutom få ett betydande

genomslag eftersom det ger användarna möjlighet att forma och påverka andra användares åsikter. För att skapa balans mellan tillgång till innehållstjänster online, konsumentskydd och konkurrenskraft har AV-direktivet därför utvidgats till att omfatta även dessa plattformar.

I artikel 28b.1 i ändringsdirektivet finns krav på att medlemsstaterna ska säkerställa att leverantörer av videodelningsplattformar inom deras jurisdiktion vidtar lämpliga åtgärder för att skydda minderåriga och allmänheten från program, användargenererade videor och audiovisuella kommersiella meddelanden i enlighet med artikel 6a (se ovan).

Enligt ändringsdirektivet ska en leverantör av videoplattformar även uppfylla AV-direktivets grundläggande minimikrav på audiovisuella kommersiella meddelanden om meddelandena marknadsförs, säljs eller arrangeras av leverantören själv (artikel 28b.2). De grundläggande kraven handlar bl.a. om att audiovisuella kommersiella meddelanden ska vara lätta att identifiera som sådana, att meddelandena inte får strida mot respekten för mänsklig värdighet eller uppmuntra till ett beteende som är skadligt för hälsa eller säkerhet. I AV-direktivet finns även förbud mot meddelanden för vissa typer av produkter och tjänster, bl.a. cigaretter och andra tobaksvaror och medicinska produkter och behandlingar som är tillgängliga endast efter ordination. När audiovisuella kommersiella meddelanden inte marknadsförs, säljs eller arrangeras av leverantören själv ska denne enligt ändringsdirektivet vidta lämpliga åtgärder för att direktivets regler följs. Vidare ska leverantören av en plattform tydligt informera användarna när användargenererade videor eller tv-program innehåller audiovisuella kommersiella meddelanden, under förutsättning att användaren uppgett detta vid uppladdningen av en video eller om leverantören har kännedom om detta.

Enligt ändringsdirektivet ska medlemsstaterna införa mekanismer för att bedöma om de åtgärder som en leverantör vidtagit är lämpliga. Bedömningen av åtgärderna ska anförtros den nationella tillsynsmyndigheten.

Genomförande genom bestämmelser i radio- och tv-lagen

Regeringen föreslår att kraven i ändringsdirektivet till största delen ska genomföras genom bestämmelser i radio- och tv-lagen. Bestämmelserna ska samlas i ett nytt kapitel (9 a kap.). Av lagens inledande kapitel ska det framgå att lagen innehåller bestämmelser om videodelningsplattformar. Det ska också framgå att lagen tillämpas på videodelningsplattformar om leverantören av plattformen är etablerad i Sverige enligt AV-direktivet.

I propositionen framhåller regeringen att skillnaden mellan leverantörer av audiovisuella medietjänster och videodelningsplattformar i direktivet är att leverantörer av videodelningsplattformar inte har redaktionellt ansvar för valet av de videor eller tv-program som finns på plattformarna. Det är därför inte möjligt att ställa samma krav på plattformsleverantörer som på leverantörer av medietjänster. Kraven i AV-direktivet på att vidta åtgärder avser inte heller själva innehållet på plattformen utan hur detta innehåll organiseras. Regeringen framhåller vidare att bestämmelserna om lämpliga åtgärder för att

skydda minderåriga så långt som möjligt bör utformas med utgångspunkt i de bestämmelser som finns i 5 kap. 2 § radio- och tv-lagen.

Regeringen föreslår att en leverantör av en videodelningsplattform ska vidta lämpliga åtgärder så att användargenererade videor, tv-program eller audiovisuella kommersiella meddelanden med ingående våldsskildringar av verklighetstrogen karaktär eller med pornografiska bilder inte ska tillhandahållas på ett sådant sätt att det finns en betydande risk för att barn kan se dessa, om det inte av särskilda skäl ändå är försvarligt. Leverantören av en videodelningsplattform ska även vidta lämpliga åtgärder så att användargenererade videor, tv-program eller audiovisuella kommersiella meddelanden inte har ett innehåll som är sådant som avses i brottsbalkens bestämmelser om olaga hot, uppvigling, hets mot folkgrupp, olaga våldsskildring eller barnpornografibrott samt brott enligt 3 § lagen om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet (2010:299).

Regeringen anser vidare att det inte bör införas mer detaljerade eller striktare krav på plattformarna än vad ändringsdirektivet kräver, förutom när det gäller bestämmelser om reklam, sponsring och produktplacering. Enligt regeringen bör, om möjligt, motsvarande regler som för leverantörer av medietjänster gälla. Det innebär bl.a. att det bör införas ett förbud för plattformsleverantörer mot att tillhandahålla alkoholreklam och reklam riktad till barn. Regeringen föreslår således att en leverantör av en videodelningsplattform som ingår eller främjar avtal om produktplacering i användargenererade videor eller tv-program, på samma sätt som gäller för tv, ska lämna information om att produktplacering förekommer. Leverantören ska även följa radio- och tv-lagens förbud mot produktplacering av vissa varor och tjänster och förbud mot produktplacering i videor och tv-program som riktas till barn.

En leverantör som ingår eller främjar avtal om sponsring av videor eller tv-program ska informera om vem som sponsrat videon eller programmet. Leverantören ska följa de förbud och begränsningar av sponsring som gäller för tv enligt radio- och tv-lagen.

En leverantör som tillhandahåller reklam före, under eller efter användargenererade videor eller tv-program ska följa radio- och tv-lagens regler om

- förbud mot avbrott av barnprogram och förbud mot reklam före, under eller efter barnprogram eller en del av sådana program
- förbud mot reklam som syftar till att fånga uppmärksamheten hos barn
- förbud mot reklam för medicinsk behandling som är tillgänglig endast efter ordination.

Om en leverantör tillhandahåller reklam på plattformen ska det före och efter varje annonsering förekomma en särskild signatur som tydligt skiljer reklamen från det övriga innehållet. Signaturen ska bestå av ljud eller bild. Vid annonsering med delad skärm ska signaturen alltid vara synlig.

Regeringen föreslår vidare att det i radio- och tv-lagen ska upplysas om att det finns förbud mot marknadsföring och krav på reklamidentifiering i annan lagstiftning. Bestämmelsen i alkohollagen om förbud mot kommersiella annonser i tv ska utvidgas till att omfatta även annonser som tillhandahålls av en leverantör av en videodelningsplattform före, under eller efter användargenererade videor eller tv-program. En leverantör av en videodelningsplattform ska vidta lämpliga åtgärder i syfte att få användarna av plattformen att agera i enlighet med de föreslagna bestämmelserna.

Regeringen föreslår också att samma regler om tillsyn och sanktioner ska gälla för leverantörer av videodelningsplattformar som för leverantörer av audiovisuella medietjänster. Granskningsnämnden för radio och tv ska utöva tillsyn över bestämmelserna om produktplacering, sponsring, avbrott för reklam och annonssignatur. En leverantör som inte följer de föreslagna bestämmelserna ska kunna åläggas att betala en särskild avgift. Konsumentombudsmannen ska utöva tillsyn när det gäller bestämmelserna om barnreklam och förbud mot reklam för medicinsk behandling som är tillgänglig endast efter ordination. En överträdelse ska ses som otillbörlig marknadsföring enligt marknadsföringslagen (2008:486).

Myndigheten för press, radio och tv ska vidare utöva tillsyn när det gäller bestämmelserna om krav på lämpliga åtgärder. Myndigheten ska kunna besluta om de förelägganden som behövs för att bestämmelserna om lämpliga åtgärder följs. Myndigheten ska få förelägga en leverantör att lämna de upplysningar som myndigheten behöver för att kunna kontrollera att bestämmelserna följs. En leverantör som inte lämnar upplysningar ska kunna föreläggas att göra det.

Beställradio från public service

I propositionen föreslår regeringen vidare att radio- och tv-lagen utvidgas till att omfatta beställradio från public service. Beställradio är ljudradio som tillhandahålls på begäran, t.ex. poddradio. Regeringen föreslår att en definition av beställradio förs in i radio- och tv-lagen och att definitionen av leverantör av medietjänster ändras till att omfatta även den som tillhandahåller beställradio.

Som skäl för sitt förslag anför regeringen att vissa av lagens grundläggande innehållsbestämmelser gäller för både tv-sändningar och beställ-tv oavsett om sändningarna sker genom tråd eller inte. Syftet med att även låta beställradio omfattas av radio- och tv-lagen är att de grundläggande bestämmelserna i lagen ska göras tillämpliga även på det utbud som tillhandahålls i denna form. Det handlar om demokratibestämmelsen, bestämmelsen om förbud mot otillbörligt gynnande av kommersiella intressen och vissa bestämmelser om sponsring. Dessa bestämmelser gäller både tv-sändningar och beställ-tv och det är bestämmelser som i dag gäller för ljudradiosändningar. I likhet med vad som gäller för beställ-tv hindrar YGL inte en sådan reglering.

Regeringen anför att demokratibestämmelsen (14 kap. 1 § radio- och tv-lagen) avser programverksamheten i dess helhet och ger uttryck för grundläggande principer i det svenska samhället. Det är därför rimligt att bestämmelsen också gäller för den delen av verksamheten hos public service-företagen som består av beställradio. Bestämmelsen om otillbörligt kommersiellt gynnande (14 kap. 2 §) är avsedd att värna lyssnarens intressen genom att träffa s.k. smygreklam. Med hänsyn till de särskilda krav på opartiskhet som gäller för verksamheten hos public service och de höga krav som även i övrigt bör kunna ställas på sådan verksamhet anser regeringen att bestämmelsen om förbud mot otillbörligt kommersiellt gynnande är en sådan grundläggande bestämmelse som även bör gälla för beställradio från public service. I radio- och tv-lagen finns vidare bestämmelser om sponsring (15 kap. 8–10 §§). Av bestämmelserna framgår bl.a. vilka program som inte får sponsras, vem som inte får sponsra program och när sponsringsmeddelande ska lämnas. Syftet med sponsringsmeddelanden är att skydda mottagaren genom att varna för att det finns en möjlig risk för att sponsorn har haft ett redaktionellt inflytande över programinnehållet. Regeringen anser att samma skäl som gör sig gällande för radio- och tv-lagens bestämmelser om sponsring för ljudradiosändningar gör sig gällande för beställradio. Även beställradio som tillhandahålls av public service bör därför omfattas av radio- och tv-lagens bestämmelser om sponsring.

Regeringen föreslår också att granskningsnämnden för radio och tv genom granskning i efterhand ska övervaka att de bestämmelser som gäller för beställradio följs. För att granskningsnämnden ska kunna fullgöra sitt uppdrag kommer Myndigheten för press, radio och tv att behöva begära in s.k. referensband. Förslaget innebär att lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsordningen och yttrandefrihetsgrundlagens områden ändras så att den som tillhandahåller beställradio som finansieras med public service-avgift ska spela in program. Förslaget innebär vidare att bestämmelserna i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk om att den som är skyldig att spela in ett program får framställa exemplar av verk som ingår i programmet ska ändras så att även beställradio från public service-företagen omfattas.

Ett krav på registrering av beställradio bör också införas. Registrering ska göras hos Myndigheten för press, radio och tv.

Vidaresändningsplikt

Syftet med vidaresändningsplikten är att säkerställa att de boende i en fastighet som är ansluten till kabel-tv-nätet har tillgång till samma programutbud som de skulle ha haft om fastigheten inte hade varit ansluten till kabel-tv-nätet. Bestämmelserna om vidaresändningsplikt finns i 9 kap. radio- och tv-lagen och omfattar sändningar från Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB. Regleringen innebär att vidaresändningsplikten inte

omfattar fler än fyra programtjänster som sänds samtidigt. Sökbar text-tv omfattas inte.

Det nuvarande regelverket innehåller inte något krav på att de programtjänster som vidaresänds ska ha olika innehåll. Det möjliggör för en kabel-tv-operatör att uppfylla vidaresändningsplikten genom att vidaresända två programtjänster i vanlig respektive högupplöst bildkvalitet. Regeringen anser att det med hänsyn till syftet med vidaresändningsplikten är otillfredsställande att regleringen inte hindrar att en sådan situation skulle kunna uppkomma. Enligt regeringen bör därför 9 kap. 2 § förtydligas så att det framgår att de fyra programtjänster som omfattas av vidaresändningsplikten ska ha olika innehåll. Ett krav på att de vidaresända programtjänsterna ska ha olika innehåll innebär att allmänhetens behov av allsidig information tillgodoses, och därmed uppfylls syftet med vidaresändningsplikten.

Regeringen föreslår även att vidaresändningsplikten ska omfatta sökbar text-tv under förutsättning att sändningen omfattas av villkor om opartiskhet och saklighet.

Ledamöter i granskningsnämnden för radio och tv

Enligt 16 kap. 14 § radio- och tv-lagen ska granskningsnämnden för radio och tv bestå av en ordförande och sex andra ledamöter. För ledamöterna finns ersättare till det antal som regeringen bestämmer. Minst en av ledamöterna eller ersättarna ska vara vice ordförande. Ordförande och vice ordförande ska vara eller ha varit ordinarie domare. Övriga ledamöter bör enligt förarbetena vara personer med kompetens, integritet och erfarenhet från olika delar av kultur- och samhällsliv (se prop. 1993/94:160 s. 42).

Regeringen framhåller i propositionen att det är viktigt att ledamöterna i granskningsnämnden står obundna av olika partsintressen. Med nuvarande ordning finns det dock inget som hindrar att riksdagsledamöter, statsråd eller anställda i Regeringskansliet förordnas som ledamöter. Regeringen anser att granskningsnämndens oberoende bör stärkas genom att det av bestämmelsen om nämndens sammansättning i radio- och tv-lagen framgår att den som är riksdagsledamot, statsråd eller anställd i Regeringskansliet inte kan utses som ledamot i nämnden.

Ett nytt medieetiskt system

I september 2019 bildades Medieetikens Förvaltningsorgan av dels de tidigare aktörerna bakom Pressens Samarbetsnämnd, dels public service-företagen och TV4-gruppen. Syftet var att lägga grunden för ett nytt medieetiskt självregleringssystem som utöver tryckta medier även skulle omfatta radio och tv. Den 1 januari 2020 bytte Allmänhetens Pressombudsman (PO) och Pressens Opinionsnämnd (PON) namn till Allmänhetens Medieombudsman (MO) och Mediernas Etiknämnd (ME) med Medieetikens Förvaltningsorgan som ny huvudman.

MO och ME ska pröva alla publiceringar för de medier som omfattas av självregleringen, oberoende av publiceringsplattform. Även radio- och tv-sändningar och webbpubliceringar, som i dag inte kan prövas, ska omfattas.

Grundförutsättningen för en medieetisk prövning av MO och ME är att en publicering faller in under tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen, eller sker i ett socialt medium där ett grundlagsskyddat massmedium bedriver verksamhet under sitt varumärke och det avser yttranden som utgivaren kan kontrollera. Prövningen är begränsad till frågor om publicitetsskada för en enskild, dvs. huruvida en publicering innebär ett omotiverat intrång i någons privatliv. Den som anser sig drabbad av en publicitetsskada kan anmäla detta för prövning hos MO och ME.

Regeringen gör bedömningen att det finns stora fördelar med att ett utvidgat självreglerande system som prövar frågor om publicitetsskador för enskilda även omfattar radio och tv. Regeringen föreslår att tillståndsvillkoret om respekt för den enskildes privatliv tas bort från sändningstillstånden för public service-företagen (Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB) fr.o.m. den 1 januari 2021, om företagen begär detta.

Som skäl för regeringens bedömning och förslag anför regeringen följande. Genom att MO och ME prövar enskildas anmälningar om publicitetsskada uppkommer en reell risk för dubbelprövning av anmälningar riktade mot radio och tv. Ett sändningstillstånd för radio och tv kan enligt 4 kap. 9 § 12 radio- och tv-lagen förenas med ett villkor om att tillståndshavaren i sin sändningsverksamhet ska respektera den enskildes privatliv. Sådana villkor ingår i public service-företagens sändningstillstånd och i sändningstillstånden för bl.a. kanaler inom företagsgruppen TV4 AB och CMore Entertainment AB. Granskningsnämnden för radio och tv granskar om program som sänts i tv eller radio står i överensstämmelse med de villkor som kan gälla för tjänsterna (16 kap. 2 § radio- och tv-lagen). Anmälningar av program i radio- eller tv-sändningar om intrång i en enskilds privatliv kommer därmed att kunna prövas både av granskningsnämnden och av MO och ME. En dubbelprövning riskerar bl.a. att skapa oklarhet för den enskilde om vilken instans som är den rätta och vad som gäller i de fall en prövning utfaller olika. Utredningen förespråkade därför att granskningen av respekt för den enskildes privatliv ska flyttas från granskningsnämnden till MO och ME genom att tillståndsgivarna inte längre ställer upp villkor om krav på respekt för den enskildes privatliv i sändningstillståndet. Utredningen ansåg således att detta villkor borde tas bort från sändningstillstånden.

Regeringen anser dock att det finns skäl att ha kvar möjligheten i radio- och tv-lagen att förena sändningstillstånd med villkor om respekt för den enskildes privatliv. Balansen mellan allmänhetens behov av information och granskning av enskilda och makthavare å ena sidan och risken för omotiverade intrång i privatlivet å andra sidan är viktig att upprätthålla, och bidrar till allmänhetens förtroende för mediesektorn. Genom att det även i fortsättningen finns en möjlighet att förena sändningstillstånd med villkor om respekt för den enskildes privatliv bibehålls en säkerhetsmekanism.

Sammantaget gör regeringen bedömningen att tillståndsvillkoren om respekt för den enskildes privatliv kan tas bort om public service-företagen själva önskar det. Det viktigaste skälet är den samlade bedömningen av det utvidgade självregleringssystemets fördelar.

Övriga förslag och bedömningar i propositionen

I propositionen lämnar regeringen vissa andra förslag och gör vissa bedömningar utöver de som tidigare nämnts i detta betänkande. Regeringen föreslår bl.a. att personuppgifter som har samlats in eller på något annat sätt genererats av leverantörer av medietjänster eller videodelningsplattformar för att uppfylla de krav som ställs på att skydda barn inte ska få behandlas för kommersiella ändamål.

Regeringen gör bedömningen att Myndigheten för press, radio och tv bör utses till tillsynsmyndighet enligt AV-direktivet, i den mån uppgiften inte ligger på en annan myndighet. Statens medieråd bör vidare få i uppgift att kartlägga och redovisa åtgärder som har vidtagits för att främja medie- och informationskunnighet. Regeringen gör även bedömningen att ett sändnings-tillstånd bör kunna återkallas om tillståndshavaren bedriver sändningar som utgör en fara för Sveriges säkerhet, och regeringen anser att den närmare utformningen av regler om detta bör utredas vidare.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Ändringsdirektivet ska vara genomfört i nationell rätt senast den 19 september 2020. Regeringen framhåller att det inte är möjligt att genomföra ändringarna till dess men att det är angeläget att de kan träda i kraft så snart som möjligt. Regeringen föreslår därför att lagändringarna träder i kraft den 1 december 2020.

Regeringens förslag innebär att den som inte följer ett beslut om tillgängliggörande för personer med funktionsnedsättning istället för att föreläggas vite ska kunna åläggas att betala en särskild avgift. Eftersom en ny typ av sanktion införs finns det enligt regeringen skäl att i en övergångsbestämmelse ange att äldre bestämmelser ska gälla i fråga om överträdelse av beslut som meddelats före ikraftträdandet.

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:3634 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om *inhållskrav för streamingtjänster*. Motionärerna anför att genomförandet av ändringsdirektivet till AV-direktivet innebär en nödvändig modernisering av vår radio- och tv-lagstiftning men att det inte gäller ändringsdirektivets förslag om att införa en minimikvot för europeiskt innehåll för streamingtjänster. Motionärerna anser att de nya reglerna begränsar yttrande- och informationsfriheten. Sverige bör därför inte

försöka genomföra direktivets krav om 30 procents europeiskt innehåll i mediebolagens kataloger.

I samma motion yrkande 2 begär motionärerna ett tillkännagivande om *det medieetiska systemet och public service*. Motionärerna anser att det är problematiskt att Mediernas Etiknämnd, som är en privaträttslig organisation, får en så betydande roll i granskningen av public service som finansieras med offentliga medel. Det skulle också vara tydligare om granskningsnämnden för radio och tv även i fortsättningen handhar granskningen av verksamheten i public service i stället för att granskningen delas upp mellan olika organ. Granskningen bör således ligga kvar hos granskningsnämnden för radio och tv.

I kommittémotion 2019/20:3637 av Tina Acketoft m.fl. (L) begärs ett tillkännagivande om en *omförhandling av AV-direktivet* med målet att avskaffa kravet på en viss kvot programinnehåll med europeiskt innehåll. Motionärerna anser att det är djupt olyckligt att EU genom kravet på 30 procents europeiskt innehåll styr programinnehållet i mediebolagens utbud. Det är inte en fråga för politiken att avgöra hur stor andel av produktionerna i utbudet som ska härröra från ett visst land. Det är en sak för mediebolagen att erbjuda, likväl som det är tittarnas sak att avgöra vad de vill ta del av. Sverige bör arbeta för en revision av AV-direktivet där kravet på en viss procentandel europeiska produktioner tas bort.

Kulturutskottets yttrande

Kulturutskottet har yttrat sig över propositionen och kommittémotion 2019/20:3634 (SD) yrkande 1 och kommittémotion 2019/20:3637 (L). Kulturutskottet har begränsat sitt yttrande till förslagen i propositionen om främjande av europeiska produktioner och om ett nytt medieetiskt system.

I yttrandet anför kulturutskottet bl.a. att det är viktigt att beakta public services oberoende och att kvoter som påverkar medieföretags programutbud ska genomlysas. Kulturutskottet framhåller dock att det är viktigt att hålla i minnet att en europeisk produktion kan vara både en enskild svensk produktion, en samproduktion med en annan medlemsstat och en produktion tillsammans med ett tredjeland. Utskottet anser därför att regeringens förslag för att genomföra dessa delar av ändringsdirektivet i Sverige harmonierar med public service-företagens sändningstillstånd och medelsvillkor för tillståndsperioden 2020–2025. SVT ska t.ex. under perioden bidra till utvecklingen av svensk filmproduktion. Vidare ska de tre public service-företagen bl.a. ha en omfattande nyproduktion och egen produktion av program i olika genrer för barn och unga. Likaså ska de erbjuda ett mångsidigt programutbud och ett varierat utbud på det svenska språket. Även det nordiska samarbetet lyfts fram i sändningstillstånden för SR och SVT.

Kulturutskottet noterar att public service-företagen har anslutit sig till det nya medieetiska systemet. Enligt utskottet är det därmed rimligt att tillstånds-

villkoret om respekt för den enskildes privatliv tas bort från sändningstillstånden för public service-företagen fr.o.m. den 1 januari 2021, förutsatt att företagen begär detta. Utskottet delar vidare regeringens bedömning att möjligheten i radio- och tv-lagen att förena ett sändningstillstånd med villkor om att i sändningsverksamheten respektera den enskildes privatliv tills vidare bör finnas kvar.

Från de utgångspunkter kulturutskottet har att beakta föreslår utskottet att konstitutionsutskottet tillstyrker propositionen i dessa delar. Kommittémotionerna 2019/20:3634 (SD) yrkande 1 och 2019/20:3637 (L) bör avstyrkas i nu behandlade delar.

Utskottets ställningstagande

Lagförslagen i regeringens proposition syftar till att i svensk rätt genomföra ändringar av EU:s direktiv om audiovisuella medietjänster (AV-direktivet). Genomförandet innebär ändringar i bl.a. radio- och tv-lagen. Det finns även behov av vissa andra ändringar i radio- och tv-lagen än de som hör ihop med genomförandet av ändringarna i AV-direktivet.

Kulturutskottet, som har yttrat sig över propositionens förslag om främjande av europeiska produktioner, har inte haft något att invända mot förslaget i denna del.

Konstitutionsutskottet erinrar om att regeringen med stöd av utskottet under förhandlingarna av ändringarna i direktivet motsatte sig kvoter för europeiskt innehåll, bl.a. med hänsyn till att sådana inskränker mediernas oberoende och den redaktionella friheten. Som medlem i EU är Sverige dock skyldig att genomföra ändringsdirektivet i svensk rätt.

Med detta sagt anser utskottet att regeringens lagförslag är väl avvägda och föreslår att riksdagen antar förslagen med en mindre språklig ändring och avstyrker motion 2019/20:3634 (SD) yrkande 1. Utskottet är inte heller nu berett att föreslå någon ny översyn av AV-direktivet. Utskottet avstyrker därför även motion 2019/20:3637 (L).

I propositionen föreslår regeringen vidare att det ska bli möjligt att ta bort tillståndsvillkoret om respekt för den enskildes privatliv ur sändningstillstånden för public service-företagen fr.o.m. den 1 januari 2021, om företagen begär det. Förslaget syftar till att möjliggöra ett utvidgat självreglerande system där frågor om enskilda publicitetsskador prövas av Allmänhetens Medieombudsman och Mediernas Etiknämnd. Konstitutionsutskottet delar regeringens bedömning att det finns stora fördelar med att detta system även omfattar radio och tv. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag och avstyrker motion 2019/20:3634 (SD) yrkande 2. Även kulturutskottet, som har yttrat sig i denna del, tillstyrker förslaget.

Utskottet föreslår därför att riksdagen godkänner det som regeringen föreslår om att ta bort tillståndsvillkoret om respekt för den enskildes privatliv ur sändningstillstånden för public service-företagen, om företagen begär det.

Reservationer

1. Det medieetiska systemet och public service, punkt 2 (SD)

av Matheus Enholm (SD), Mikael Strandman (SD) och Per Söderlund (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3634 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi anser att det är problematiskt att Mediernas Etiknämnd, som är en privaträttslig organisation, får en så betydande roll i granskningen av public service som finansieras med offentliga medel. Det skulle också vara tydligare om granskningsnämnden för radio och tv även i fortsättningen granskar all verksamhet i public service i stället för att granskningen delas upp mellan granskningsnämnden och Mediernas Etiknämnd. Enligt vår mening bör således granskningen ligga kvar hos granskningsnämnden för radio och tv.

2. Innehållskrav för streamingtjänster, punkt 3 (SD)

av Matheus Enholm (SD), Mikael Strandman (SD) och Per Söderlund (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3634 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Enligt vår mening innebär genomförandet av ändringarna i AV-direktivet en nödvändig modernisering av vår radio- och tv-lagstiftning. Detta gäller dock inte ändringsdirektivets förslag om att införa en minimikvot för europeiskt innehåll för streamingtjänster. De nya reglerna om europeiskt innehåll

begränsar yttrande- och informationsfriheten och det finns en risk för att reglerna begränsar det lagliga utbudet av streamat innehåll. Vi anser därför att Sverige bör försöka att inte genomföra direktivets krav om 30 procents europeiskt innehåll i mediebolagens kataloger.

3. Omförhandla AV-direktivet, punkt 4 (L)

av Tina Acketoft (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3637 av Tina Acketoft m.fl. (L).

Ställningstagande

Enligt min mening är det djupt olyckligt att EU genom kravet på 30 procents europeiskt innehåll styr programinnehållet i mediebolagens utbud. Det är inte en fråga för politiken, vare sig på nationell nivå eller EU-nivå, att avgöra hur stor andel av produktionerna i utbudet som ska härröra från ett visst land. Det är en sak för mediebolagen att välja vad de vill erbjuda, på samma sätt som det är tittarnas sak att avgöra vad de vill ta del av. Jag anser därför att Sverige bör arbeta för en revision av AV-direktivet där kravet på en viss procentandel europeiska produktioner tas bort.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2019/20:168 En moderniserad radio- och tv-lag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696).
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i alkohollagen (2010:1622).
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter.
7. Riksdagen godkänner det regeringen föreslår om att ta bort tillståndsvillkoret om respekt för den enskildes privatliv ur sändningstillstånden för public service-företagen från och med den 1 januari 2021, om företagen begär det (avsnitt 20).

Följdmotionerna

2019/20:3634 av Aron Emilsson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om innehållskrav för streamingtjänster och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det medieetiska systemet och public service och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3637 av Tina Acketoft m.fl. (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en omförhandling av AV-direktivet med målet att avskaffa kravet på en viss kvot programinnehåll med europeiskt innehåll och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 26 e § lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

26 e §¹

Ett radio- eller tv-företag som har rätt att sända ut ett verk får ta upp verket på en anordning genom vilken det kan återges, om det görs

1. för användning vid egna utsändningar ett fåtal gånger under begränsad tid,

2. för att säkerställa bevisning om utsändningens innehåll, eller

3. för att en statlig myndighet ska kunna utöva tillsyn över utsändningsverksamheten.

Den som enligt 5 kap. 3 § lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden är skyldig att spela in ett program som tillhandahålls i beställ-tv får framställa exemplar av verk som ingår i programmet, om det görs för att säkerställa bevisning om programmets innehåll eller för att en statlig myndighet ska kunna utöva tillsyn över verksamheten.

Den som enligt 5 kap. 3 § lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden är skyldig att spela in ett program som tillhandahålls i *beställradio* eller i beställ-tv får framställa exemplar av verk som ingår i programmet, om det görs för att säkerställa bevisning om programmets innehåll eller för att en statlig myndighet ska kunna utöva tillsyn över verksamheten.

Upptagningar som avses i första stycket 2 och 3 får användas endast för de ändamål som anges där. Om sådana upptagningar har dokumentariskt värde, får de dock bevaras hos Kungl. biblioteket. Exemplar som avses i andra stycket får användas endast för de ändamål som anges där.

En statlig myndighet som har till uppgift att utöva tillsyn över reklamen i ljudradio- och televisionsutsändningar och program som avses i andra

¹ Senaste lydelse 2015:661.

stycket får återge verk som ingår i dessa i den omfattning som motiveras av ändamålet med tillsynen.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2020.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 3 § lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

3 §²

Den som sänder program till allmänheten *eller* tillhandahåller beställ-tv ska ombesörja att varje program som sänds eller tillhandahålls spelas in. Denna skyldighet gäller också sådana program som sänds på det sätt som avses i 1 kap. 5 § tryckfrihetsförordningen. I fråga om överföringar som omfattas av 1 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen och program som tillhandahålls ur en databas enligt 1 kap. 5 eller 6 § tryckfrihetsförordningen är det, förutom när det gäller beställ-tv, tillräckligt att det dokumenteras vilken information som vid varje tidpunkt tillhandahålls.

Den som sänder program till allmänheten, tillhandahåller *beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst* *eller* beställ-tv ska ombesörja att varje program som sänds eller tillhandahålls spelas in. Denna skyldighet gäller också sådana program som sänds på det sätt som avses i 1 kap. 5 § tryckfrihetsförordningen. I fråga om överföringar som omfattas av 1 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen och program som tillhandahålls ur en databas enligt 1 kap. 5 eller 6 § tryckfrihetsförordningen är det, förutom när det gäller *beställradio och* beställ-tv, tillräckligt att det dokumenteras vilken information som vid varje tidpunkt tillhandahålls.

En inspelning enligt första stycket första meningen ska bevaras i minst sex månader

1. från sändningen,

2. från det att informationen inte längre tillhandahålls, om det är fråga om ett sådant tillhandahållande som avses i 1 kap. 4 § första stycket 2 a–c yttrandefrihetsgrundlagen, eller

3. från uppspelningen, om det är fråga om ett sådant tillhandahållande som avses i 1 kap. 4 § första stycket 2 d yttrandefrihetsgrundlagen.

Den som här i landet för någon annans räkning bedriver sändningsverksamhet över satellit eller som upplåter satellitkapacitet ska också

¹ Lagen omtryckt 2002:911.

² Senaste lydelse 2018:1913.

ombesörja att varje program spelas in och bevaras. Detta gäller dock inte om någon annan ska göra detta enligt första stycket.

Skyldigheten enligt första stycket gäller inte samtidig och oförändrad vidareändring av program genom trådnät.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2020.

3 Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)

Härigenom föreskrivs att 2 och 29 §§ marknadsföringslagen (2008:486) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2020:338

Föreslagen lydelse

2 §

Lagen tillämpas

1. när näringsidkare marknadsför eller själva efterfrågar produkter i sin näringsverksamhet,

2. på sådana tv-sändningar över satellit som omfattas av radio- och tv-lagen (2010:696),

2. på tv-sändningar, beställ-tv och videodelningsplattformar som omfattas av radio- och tv-lagen (2010:696),

3. när Konsumentombudsmannen fullgör sina skyldigheter enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 av den 12 december 2017 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004, och

4. när behörig myndighet fullgör sina skyldigheter enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden.

Bestämmelserna om garantier i 22 § tillämpas inte i fråga om en tjänst som tillhandahålls av en näringsidkare som är etablerad i en annan stat än Sverige inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Detsamma gäller 4 § tredje stycket och 7 § när en näringsidkare, som är etablerad i en annan stat än Sverige inom EES, riktar marknadsföring mot en annan näringsidkare.

29 §

En näringsidkare får åläggas att betala en särskild avgift (marknadsstörningsavgift) om näringsidkaren, eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar, uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot

– 7 §,

– 8 § och någon av bestämmelserna i 9, 10, 12–17 §§,

– 18 §,

– 20 §, eller

– någon av bestämmelserna i bilaga I till direktiv 2005/29/EG.

Detsamma gäller om en näringsidkare uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot någon av bestämmelserna i

– 64 kap. 46 § socialförsäkringsbalken,

– 7 kap. 3 § alkohollagen (2010:1622),

– 8 kap. 7 § första stycket, 8, 9 eller 14 § första eller andra stycket samt 15 kap. 4 § radio- och tv-lagen (2010:696),

– 8 kap. 7 § första stycket, 8, 9 eller 14 § första eller andra stycket, 9 a kap. 10 och 11 §§ eller 15 kap. 4 § radio- och tv-lagen (2010:696),

– 11 § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti eller 8 § lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet när det gäller ett erbjudande som inte är riktat bara till andra än konsumenter,

– 4 kap. 1 § 2 eller 3, 3 §, 4 § första stycket 2 eller 5 § 2 eller 3 lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter.

Vad som sägs i första och andra styckena gäller också en näringsidkare som uppsåtligen eller av oaktsamhet väsentligt har bidragit till överträdelser.

Avgiften tillfaller staten.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2020.

4 Förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om radio- och tv-lagen (2010:696)

dels att 16 kap. 17 § ska upphöra att gälla,

dels att 1 kap. 1 och 3 §§, 2 kap. 2 och 3 §§, 3 kap. 1 §, 5 kap. 2, 3, 7, 8 12 och 13 §§, 6 kap. 1–3 §§, 8 kap. 1 och 16 §§, 9 kap. 1 och 2 §§, 14 kap. 2 §, 16 kap. 1–4, 5, 6, 10 och 14–16 §§, 17 kap. 3, 5, 6, 7, 9, 11, 13 och 14 §§, 18 kap. 2 och 5 §§, 19 kap. 4 §, 20 kap. 4 och 6 §§, och rubrikerna närmast före 5 kap. 2 och 7 §§, 6 kap. 1 §, 16 kap. 5 § och 17 kap. 3 och 13 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 4 kap. ska lyda ”Tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv och videodelningsplattformar” och rubriken närmast före 10 kap. ska lyda ”Ljudradiosändningar och beställradio”,

dels att rubriken till 14 kap. ska lyda ”Innehållet i ljudradiosändningar och beställradio”,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 9 a kap., 16 nya paragrafer, 1 kap. 3 a §, 2 kap. 4 §, 5 kap. 3 a, 12 a och 14 §§, 8 kap. 17 §, 14 kap. 8 §, 15 kap. 11 §, 16 kap. 4 a, 6 a och 9 a §§, 17 kap. 5 a, 11 a och 13 a §§, 19 kap. 4 a §, 20 kap. 3 a § och närmast före 1 kap. 3 a §, 2 kap. 4 §, 5 kap. 14 §, 8 kap. 17 §, 14 kap. 8 §, 15 kap. 11 §, 16 kap. 4 a, 6 a, 9 a §§ och 20 kap. 3 a § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §²

Denna lag innehåller bestämmelser om tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv och ljudradio-sändningar enligt följande.

Denna lag innehåller bestämmelser om tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv, videodelningsplattformar, ljudradiosändningar och beställradio enligt följande.

Övergripande bestämmelser

Övergripande bestämmelser

- Lagens innehåll och tillämpningsområde (1 kap.)
- Information och registrering (2 kap.)
- Definitioner (3 kap.)

Tv-sändningar, beställ-tv och sökbar text-tv

Tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv och videodelningsplattformar

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktiv om audiovisuella medietjänster), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1808.

² Senaste lydelse 2012:702.

- Krav på tillstånd (4 kap.)
- Innehållet i tv-sändningar, beställ-tv och sökbar text-tv (5 kap.)
- Produktplacering (6 kap.)
- Sponsring (7 kap.)
- Reklam och andra annonser m.m. (8 kap.)
- Vidaresändningar i kabelnät (9 kap.)
 - Videodelningsplattformar (9 a kap.)

Ljudradiosändningar

Ljudradiosändningar och beställradio

- Krav på tillstånd (10 kap.)
- Tillstånd att sända annan ljudradio än närradio och kommersiell radio (11 kap.)
- Tillstånd att sända närradio (12 kap.)
- Tillstånd att sända kommersiell radio (13 kap.)
- Innehållet i ljudradiosändningar (14 kap.)
 - Innehållet i ljudradiosändningar och beställradio (14 kap.)
 - Reklam, andra annonser och sponsring (15 kap.)

Gemensamma bestämmelser

Gemensamma bestämmelser

- Granskning och tillsyn (16 kap.)
- Straff, särskild avgift och vite (17 kap.)
- Återkallelse av tillstånd (18 kap.)
- Handläggningen av mål om återkallelse, särskild avgift och vite m.m. (19 kap.)
- Överklagande (20 kap.)

3 §³

Lagen tillämpas på tv-sändningar och beställ-tv som kan tas emot i någon stat som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-stat), om leverantören av medietjänsten

1. är etablerad i Sverige enligt definitionen i artikel 2.3 i AV-direktivet, i den ursprungliga lydelsen,

1. är etablerad i Sverige enligt artikel 2.3 i AV-direktivet, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1808 av den 14 november 2018 om ändring av AV-direktivet mot bakgrund av ändrade marknadsförhållanden,

2. varken uppfyller kriteriet under 1 eller är etablerad i någon annan EES-stat men använder sig av en satellitupplänk belägen i Sverige,

3. inte uppfyller något av kriterierna under 1 och 2 men använder sig av en satellitkapacitet som tillhör Sverige, eller

4. inte uppfyller något av kriterierna under 1, 2 och 3 men är etablerad i Sverige enligt artiklarna 49–54 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

³ Senaste lydelse 2015:662.

Utöver det som föreskrivs i första stycket gäller 2 kap. 3 §, 4 kap. 1–7 §§, 9 § 1–3, 6–9 och 16 samt 11–17 §§, 5 kap. 13 § och 16–20 kap. även den som står under en annan EES-stats jurisdiktion enligt AV-direktivet, i *den ursprungliga lydelsen*.

Utöver det som föreskrivs i första stycket gäller 2 kap. 3 §, 4 kap. 1–7 §§, 9 § 1–3, 6–9 och 16 och 11–17 §§, 5 kap. 13 § och 16–20 kap. även den som står under en annan EES-stats jurisdiktion enligt *artikel 2 i AV-direktivet, i lydelsen enligt direktiv (EU) 2018/1808*.

Videodelningsplattformar

3 a §

Lagen tillämpas på videodelningsplattformar om leverantören av plattformen är etablerad i Sverige enligt artikel 28a.1–4 i AV-direktivet, i lydelsen enligt direktiv (EU) 2018/1808.

2 kap.

2 §⁴

Den som bedriver en sändningsverksamhet som det inte behövs tillstånd för enligt denna lag eller som tillhandahåller beställ-tv, ska anmäla sig för registrering hos Myndigheten för press, radio och tv. Detsamma gäller den som för någon annans räkning bedriver sändningsverksamhet över satellit eller upplåter satellitkapacitet (satellitentreprenör).

Anmälan för registrering till Myndigheten för press, radio och tv ska göras av den som

1. bedriver en sändningsverksamhet som det inte behövs tillstånd för enligt denna lag,

2. tillhandahåller beställ-tv,
3. tillhandahåller beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst,

4. tillhandahåller en videodelningsplattform, eller

5. för någon annans räkning bedriver sändningsverksamhet över satellit eller upplåter satellitkapacitet (satellitentreprenör).

I anmälan ska följande anges:

1. namn, företagsnamn eller motsvarande,
2. ställföreträdare för juridisk person,
3. postadress, telefonnummer, e-postadress och webbplats, och
4. uppgift om den verksamhet som bedrivs.

Den som är anmälningsskyldig enligt första stycket och som tillhandahåller tv-sändning,

⁴ Senaste lydelse 2018:1687.

beställ-tv eller en videodelningsplattform ska i anmälan även ange de omständigheter som medför att verksamheten omfattas av lagen enligt 1 kap. 3 § första stycket 1–4 eller 3 a §.

3 §⁵

Myndigheten för press, radio och tv ska upprätta ett register över dem som

1. har anmält sig enligt 2 § och vilkas verksamhet omfattas av denna lag, eller

2. har sådant tillstånd som avses i 4 kap. 3 §, 11 kap. 1 §, 12 kap. 1 § eller 13 kap. 1 §.

Registret får föras med hjälp av automatisk databehandling. Det får bara innehålla sådana uppgifter som avses i 2 § andra stycket, 5 kap. 11 §, 14 kap. 7 § och 16 kap. 5–9 §§.

Registret får föras med hjälp av automatisk databehandling. Det får bara innehålla sådana uppgifter som avses i 2 § andra och tredje styckena, 5 kap. 11 §, 14 kap. 7 § och 16 kap. 5–9 §§.

Anmäla ändrade uppgifter

4 §

Den som är anmälningsskyldig enligt 2 § första stycket ska genast till Myndigheten för press, radio och tv anmäla när förhållanden som tidigare anmälts enligt 2 § andra och tredje styckena ändras.

3 kap.

1 §

I denna lag avses med

1. *annonser*: reklam och andra meddelanden som utan att vara reklam sänds på uppdrag av någon annan och som har till syfte att främja en sak eller en idé;

2. *annonsering med delad skärm*: sändning av en annons samtidigt med en annan sändning;

3. *användargenererad video*: en uppsättning rörliga bilder med eller utan ljud som utgör ett enskilt inslag som skapats av en användare och laddats upp på en videodelningsplattform av samma eller någon annan användare;

4. *audiovisuellt kommersiellt meddelande*: produktplacering, sponsring, reklam, försäljnings-

⁵ Senaste lydelse 2015:808.

3. beställ-tv: en tjänst där en leverantör av medietjänster i informations-, underhållnings- eller utbildningssyfte tillhandahåller allmänheten tv-program med hjälp av elektroniska kommunikationsnät

- a) på begäran av användaren,
- b) vid en tidpunkt som användaren väljer, och
- c) från en katalog med program som leverantören har valt ut;

4. försäljningsprogram: program där mottagare av programmet erbjuds att beställa varor och tjänster;

5. kommersiell radio: tillståndspliktiga ljudradiosändningar som

- a) inte kräver tillstånd av regeringen,
- b) inte endast får äga rum under en begränsad tid enligt 11 kap. 1 § andra stycket, eller
- c) inte är närradio;

6. leverantör av medietjänster: den som

- a) har det redaktionella ansvaret för valet av innehåll i en ljudradio- eller tv-sändning, beställ-tv eller sökbar text-tv, och
- b) avgör hur innehållet struktureras;

program eller liknande som åtföljer eller ingår i en användargenererad video eller ett tv-program;

5. beställradio: en tjänst där en leverantör av medietjänster i informations-, underhållnings- eller utbildningssyfte tillhandahåller allmänheten ljudradioprogram med hjälp av elektroniska kommunikationsnät

- a) på begäran av användaren,
- b) vid en tidpunkt som användaren väljer, och
- c) från en katalog med program som leverantören har valt ut;

6. beställ-tv: en tjänst där en leverantör av medietjänster i informations-, underhållnings- eller utbildningssyfte tillhandahåller allmänheten tv-program med hjälp av elektroniska kommunikationsnät

- a) på begäran av användaren,
- b) vid en tidpunkt som användaren väljer, och
- c) från en katalog med program som leverantören har valt ut;

7. försäljningsprogram: program där mottagare av programmet erbjuds att beställa varor och tjänster;

8. kommersiell radio: tillståndspliktiga ljudradiosändningar som

- a) inte kräver tillstånd av regeringen,
- b) inte endast får äga rum under en begränsad tid enligt 11 kap. 1 § andra stycket, eller
- c) inte är närradio;

9. leverantör av medietjänster: den som

- a) har det redaktionella ansvaret för valet av innehåll i en ljudradio- eller tv-sändning, *beställradio*, beställ-tv eller sökbar text-tv, och
- b) avgör hur innehållet struktureras;

10. leverantör av videodelningsplattform: den som tillhandahåller en videodelningsplattform;

7. ljudradiosändning: en sändning av ljudradioprogram med hjälp av elektroniska kommunikationsnät som

a) en leverantör av medietjänster tillhandahåller,

b) är riktad till allmänheten, och

c) är avsedd att tas emot med tekniska hjälpmedel;

8. närradio: lokala ljudradio-sändningar för föreningslivet och registrerade trossamfund;

9. närradioförening: en sammanslutning av flera tillståndshavare i ett sändningsområde för gemensamma närradioändamål;

10. produktplacering: förekomsten i ett program av en vara, en tjänst eller ett varumärke, om detta sker i marknadsföringssyfte och mot betalning eller liknande ersättning till leverantören av medietjänsten, dock inte när varan eller tjänsten är av obetydligt värde och har tillhandahållits gratis;

11. programföretag: en leverantör av medietjänster som tillhandahåller ljudradiosändningar, tv-sändningar eller sökbar text-tv;

12. programtjänst: ett samlat utbud av ljudradio- eller tv-program eller sökbar text-tv som sänds under en gemensam beteckning;

13. reklam: varje form av meddelande

a) som sänds antingen mot betalning eller liknande ersättning eller som utgör egenreklam, och

b) som syftar till att i näringsverksamhet marknadsföra varor, tjänster, fast egendom, arbetstillfällen eller andra nyttigheter;

14. sponsring: bidrag som någon som inte tillhandahåller

11. ljudradiosändning: en sändning av ljudradioprogram med hjälp av elektroniska kommunikationsnät som

a) en leverantör av medietjänster tillhandahåller,

b) är riktad till allmänheten, och

c) är avsedd att tas emot med tekniska hjälpmedel;

12. närradio: lokala ljudradio-sändningar för föreningslivet och registrerade trossamfund;

13. närradioförening: en sammanslutning av flera tillståndshavare i ett sändningsområde för gemensamma närradioändamål;

14. produktplacering: förekomsten i ett program eller i en användargenererad video av en vara, en tjänst eller ett varumärke, om detta sker i marknadsföringssyfte och mot betalning eller liknande ersättning till leverantören av medietjänsten eller videodelningsplattformen, eller till den som skapat eller laddat upp en användargenererad video på en videodelningsplattform, dock inte när varan eller tjänsten är av obetydligt värde och har tillhandahållits gratis;

15. programföretag: en leverantör av medietjänster som tillhandahåller ljudradiosändningar, tv-sändningar eller sökbar text-tv;

16. programtjänst: ett samlat utbud av ljudradio- eller tv-program eller sökbar text-tv som sänds under en gemensam beteckning;

17. reklam: varje form av meddelande

a) som sänds antingen mot betalning eller liknande ersättning eller som utgör egenreklam, och

b) som syftar till att i näringsverksamhet marknadsföra varor, tjänster, fast egendom, arbetstillfällen eller andra nyttigheter;

18. sponsring: bidrag som någon som inte tillhandahåller

eller producerar ljudradio, tv-sändning, beställ-tv *eller* sökbar text-tv ger för att finansiera dessa *medietjänster eller* program i syfte att främja bidragsgivarens namn, varumärke, anseende, verksamhet, produkt eller intresse;

15. sändning som är riktad till allmänheten: en sändning som samtidigt och utan särskild begäran är tillgänglig för vem som helst som vill ta emot den;

16. sökbar text-tv: en sändning via elektroniska kommunikationsnät som huvudsakligen består av text, grafik eller stillbilder, med eller utan ljud, som

- a) en leverantör av medietjänster tillhandahåller,
- b) är riktad till allmänheten,
- c) är avsedd att tas emot med tekniska hjälpmedel, och
- d) låter användaren själv välja vilken del av innehållet som han eller hon vill ta del av och vid vilken tidpunkt det ska ske;

17. tv-program: program som huvudsakligen består av rörliga bilder med eller utan ljud;

18. tv-sändning: en sändning av eller att sända tv-program med hjälp av elektroniska kommunikationsnät där sändningen

- a) tillhandahålls av en leverantör av medietjänster,
- b) är riktad till allmänheten, och
- c) är avsedd att tas emot med tekniska hjälpmedel;

eller producerar ljudradio, *beställradio*, tv-sändning, beställ-tv, sökbar text-tv, *videodelningsplattform eller användargenererad video* ger för att finansiera dessa *tjänster, program eller videor* i syfte att främja bidragsgivarens namn, varumärke, anseende, verksamhet, produkt eller intresse;

19. sändning som är riktad till allmänheten: en sändning som samtidigt och utan särskild begäran är tillgänglig för vem som helst som vill ta emot den;

20. sökbar text-tv: en sändning via elektroniska kommunikationsnät som huvudsakligen består av text, grafik eller stillbilder, med eller utan ljud, som

- a) en leverantör av medietjänster tillhandahåller,
- b) är riktad till allmänheten,
- c) är avsedd att tas emot med tekniska hjälpmedel, och
- d) låter användaren själv välja vilken del av innehållet som han eller hon vill ta del av och vid vilken tidpunkt det ska ske;

21. tv-program: program som huvudsakligen består av rörliga bilder med eller utan ljud som ingår i tv-sändning eller i beställ-tv;

22. tv-sändning: en sändning av eller att sända tv-program med hjälp av elektroniska kommunikationsnät där sändningen

- a) tillhandahålls av en leverantör av medietjänster,
- b) är riktad till allmänheten, och
- c) är avsedd att tas emot med tekniska hjälpmedel;

23. videodelningsplattform: en tjänst där tjänsten eller en väsentlig funktion i den som huvudsakligt syfte har att, med hjälp av elektroniska kommunikationsnät i informations-, underhållnings- eller utbildningssyfte tillhandahålla allmänheten användargenererade videor eller tv-program som leverantören av tjänsten

19. virtuell annonsering: sändning av meddelanden som på elektronisk väg fogas in i tv-bilden på fasta föremål, som normalt används för annonser, eller på marken där annonser kan placeras ut fysiskt.

organiserar men inte har redaktionellt ansvar för;

24. virtuell annonsering: sändning av meddelanden som på elektronisk väg fogas in i tv-bilden på fasta föremål, som normalt används för annonser, eller på marken där annonser kan placeras ut fysiskt.

5 kap.

Våldsskildringar och pornografiska bilder

Skydd av barn

2 §

Program med ingående våldsskildringar av verklighetstrogen karaktär eller med pornografiska bilder som sänds i tv ska antingen föregås av en varning i ljud eller innehålla en varning som anges löpande i bild under hela sändningstiden.

Sådana program får inte sändas under sådan tid och på sådant sätt att det finns en betydande risk för att barn kan se programmen, om det inte av särskilda skäl ändå är försvarligt.

Program med ingående våldsskildringar av verklighetstrogen karaktär eller med pornografiska bilder får inte sändas i tv under sådan tid och på sådant sätt att det finns en betydande risk för att barn kan se programmen, om det inte av särskilda skäl ändå är försvarligt.

Sådana program får inte heller tillhandahållas i beställ-tv på sådant sätt att det finns en betydande risk för att barn kan se programmen, om det inte av särskilda skäl ändå är försvarligt.

3 §

Program som tillhandahålls i beställ-tv och som innehåller ingående våldsskildringar av verklighetstrogen karaktär eller pornografiska bilder får inte tillhandahållas på sådant sätt att det finns en betydande risk för att barn kan se programmen, om det inte av särskilda skäl ändå är försvarligt.

En leverantör av medietjänster som sänder eller tillhandahåller program med ingående våldsskildringar av verklighetstrogen karaktär eller med pornografiska bilder ska varna för att sådant innehåll förekommer.

3 a §

Personuppgifter som samlats in eller på annat sätt genererats av leverantörer av medietjänster för att uppfylla kraven enligt 2 § får inte behandlas för kommersiella ändamål.

Program av europeiskt ursprung

Program med europeiskt ursprung

7 §

Den som sänder tv *på annat sätt än genom tråd* ska se till att följande krav uppfylls, om det inte finns särskilda skäl mot det:

1. Mer än hälften av den årliga sändningstiden ska upptas av program *av* europeiskt ursprung.

2. Minst tio procent av den årliga sändningstiden eller minst tio procent av programbudgeten ska avse program *av* europeiskt ursprung som har framställts av självständiga producenter. En så stor andel som möjligt bör utgöras av program som har färdigställts under de närmast föregående fem åren.

Som sändningstid anses i denna paragraf den tid då det sänds program med annat innehåll än nyheter, sport, tävlingar, annonser och försäljningsprogram. I sändningstiden ska inte heller sändningar av endast text räknas in.

Tv-sändningar enligt första stycket ska, om det inte finns särskilda skäl mot det, i betydande omfattning innehålla program på svenska språket, program med artister verksamma i Sverige och verk av upphovsmän verksamma i Sverige.

Den som sänder tv ska se till att följande krav uppfylls, om det inte finns särskilda skäl mot det:

1. Mer än hälften av den årliga sändningstiden ska upptas av program *med* europeiskt ursprung.

2. Minst tio procent av den årliga sändningstiden eller minst tio procent av programbudgeten ska avse program *med* europeiskt ursprung som har framställts av självständiga producenter. En så stor andel som möjligt bör utgöras av program som har färdigställts under de närmast föregående fem åren.

8 §

Den som tillhandahåller beställ-tv *på annat sätt än genom tråd* ska på lämpligt sätt och när det är praktiskt möjligt främja framställningen av och tillgången till program *av* europeiskt ursprung.

Den som tillhandahåller beställ-tv ska se till att minst 30 procent av katalogen utgörs av program *med* europeiskt ursprung och att dessa program framhävs.

Skyldigheten enligt första stycket gäller inte leverantörer av tjänster med låg omsättning eller liten publik.

Myndigheten för press, radio och tv får i enskilda fall besluta om undantag från skyldigheten om den på grund av tjänstens utformning eller inriktning inte är motiverad eller praktiskt möjlig att uppfylla.

12 §⁶

En leverantör av medietjänster som tillhandahåller tv-sändning,

En leverantör av medietjänster ska utforma tjänsten på ett sådant

⁶ Senaste lydelse 2018:1895.

beställ-tv eller sökbar text-tv på något annat sätt än genom tråd ska utforma tjänsten på ett sådant sätt att den blir tillgänglig för personer med funktionsnedsättning genom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Detta gäller även en leverantör av medietjänster som tillhandahåller tv-sändning eller sökbar text-tv genom tråd. Tillgängliggörandet ska ske i den omfattning som beslutas av regeringen, om verksamheten finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst, och av Myndigheten för press, radio och tv i övriga fall. Ett sådant beslut ska gälla för en viss tid.

Vid bestämmande av hur och i vilken omfattning tjänsten ska göras tillgänglig för personer med funktionsnedsättning ska leverantörens finansiella förutsättningar och den tekniska utvecklingen av tillgänglighetstjänster beaktas.

sätt att den blir tillgänglig för personer med funktionsnedsättning genom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik. Tillgängliggörandet ska ske i den omfattning som beslutas av regeringen, om verksamheten finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst, och av Myndigheten för press, radio och tv i övriga fall. Ett sådant beslut ska gälla för en viss tid.

Leverantören ska upprätta en handlingsplan för hur tillgängligheten till tjänsten ska öka. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som ska ingå i handlingsplanen.

12 a §

En leverantör av medietjänster som på begäran av en myndighet sänder meddelanden som är av vikt för allmänheten ska så snart det är möjligt utforma meddelandena så att de är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

13 §⁷

En leverantör av medietjänster som är etablerad i en annan EES-stat än Sverige har rätt att tillhandahålla sina tjänster till Sverige utan hinder av svenska

En leverantör av medietjänster som är etablerad i en annan EES-stat än Sverige har rätt att tillhandahålla sina tjänster till Sverige utan att svenska regler

⁷ Senaste lydelse 2015:662.

regler inom det regelområde som samordnas av AV-direktivet, i *den ursprungliga lydelsen*. Det gäller även när tjänsten tillhandahålls genom vidareändring inom Sverige av en leverantör av medietjänster som står under svensk jurisdiktion enligt 1 kap. 3 §.

I *fråga om tv-sändningar* finns dock i 16 kap. bestämmelser om samarbete mellan myndigheter. I fråga om beställ-tv finns också bestämmelser i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster om att en domstol eller annan myndighet under vissa förhållanden med stöd av lag får vidta en åtgärd som begränsar den fria rörligheten för en sådan tjänst.

inom det regelområde som samordnas genom AV-direktivet, i *lydelsen enligt direktiv (EU) 2018/1808 hindrar det*. Det gäller även när tjänsten tillhandahålls genom vidareändring inom Sverige av en leverantör av medietjänster som står under svensk jurisdiktion enligt 1 kap. 3 §.

I 16 kap. finns dock bestämmelser om samarbete mellan myndigheter. I fråga om beställ-tv finns också bestämmelser i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster om att en domstol eller annan myndighet under vissa förhållanden med stöd av lag får vidta en åtgärd som begränsar den fria rörligheten för en sådan tjänst.

Uppmaning till terroristbrott, våld eller hat i vissa satellitsändningar

14 §

Program som sänds över satellit enligt 1 kap. 3 § första stycket 2 eller 3 och som inte är avsedda att tas emot i Sverige får inte ha ett innehåll som uppmanar till terroristbrott, våld eller hat som omfattas av artikel 6 i AV-direktivet i lydelsen enligt direktiv (EU) 2018/1808 och som avses i bestämmelserna om

1. olaga hot i 4 kap. 5 § brottsbalken,

2. uppvigling i 16 kap. 5 § brottsbalken,

3. hets mot folkgrupp i 16 kap. 8 § brottsbalken, eller

4. brott enligt 3 § lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet.

6 kap.**Förbud mot att sända program där det förekommer produktplacering När produktplacering inte får förekomma****1 §**

I program i tv eller i program i beställ-tv får det inte förekomma produktplacering, om något annat inte följer av 2 §.

Produktplacering i tv-sändningar eller i beställ-tv får inte förekomma i

- 1. nyhets- och samhällsprogram,*
- 2. program om konsumentfrågor,*
- 3. religiösa program, och*
- 4. program som huvudsakligen riktar sig till barn under tolv år.*

2 §⁸

Leverantörer av medietjänster får på de villkor som anges i 3 och 4 §§ sända filmer, tv-serier, sportprogram och program med lätt underhållning där det förekommer produktplacering.

I program i tv-sändningar eller i beställ-tv får det inte förekomma produktplacering av

Första stycket gäller dock inte program som huvudsakligen vänder sig till barn under tolv år och inte heller program där det förekommer produktplacering av

- 1. alkoholdrycker och tobaksvaror,*
- 2. andra produkter som kommer från företag vars huvudsakliga verksamhet är att tillverka eller sälja alkoholdrycker eller tobaksvaror,*
- 3. receptbelagda läkemedel och sådan medicinsk behandling som bara är tillgänglig efter ordination,*
- 4. modersmjölksersättning,*
- 5. spelprodukter från ett företag som inte har nödvändig licens enligt spellagen (2018:1138), eller*
- 6. sådana elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare som avses i lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter.*

5. spelprodukter från ett företag som inte har nödvändig licens enligt spellagen (2018:1138),

6. sådana elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare som avses i lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter och andra produkter som kommer från företag vars huvudsakliga verksamhet är att tillverka eller sälja elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare, eller

⁸ Senaste lydelse 2018:2094.

*7. alkoholdrycksliknande
preparat enligt alkohollagen
(2010:1622).*

3 §⁹

Program där det förekommer produktplacering får sändas endast om programmet inte på ett otillbörligt sätt gynnar kommersiella intressen enligt 5 kap. 5 §.

Programmets innehåll, och när det gäller tv-sändningar deras programläggning, får inte påverkas på ett sådant sätt att det inverkar på det redaktionella oberoendet hos leverantören av medietjänsten.

Program där det förekommer produktplacering får sändas *eller tillhandahållas* endast om programmet inte på ett otillbörligt sätt gynnar kommersiella intressen enligt 5 kap. 5 §.

När det förekommer produktplacering får programmets innehåll, programläggningen eller struktureringen i en katalog inte påverkas på ett sådant sätt att det inverkar på det redaktionella oberoendet hos leverantören av medietjänsten.

8 kap.

1 §

Annonser får sändas i tv under högst *tolv minuter per timme mellan hela klockslag.*

Annonser får sändas i tv under högst

– 20 procent av tiden mellan kl. 06.00 och 18.00, och

– 20 procent av tiden mellan kl. 18.00 och 24.00.

Som annonstid räknas inte neutrala inramningar mellan

– redaktionellt innehåll och annonser eller försäljningsprogram,

– enskilda annonser, eller

– enskilda försäljningsprogram.

Trots vad som anges i första stycket får programtjänster som uteslutande är avsedda för försäljningsprogram sändas i tv, under förutsättning att sändningstiden är minst femton minuter.

16 §

Bestämmelserna i 1, 2, 5, 7–9 och 15 §§ gäller inte för sådan reklam som en leverantör av medietjänster gör för sin programverksamhet.

Bestämmelserna i 1, 2, 5, 7–9 och 15 §§ gäller inte för sådan reklam som en leverantör av medietjänster gör för sin *egen* programverksamhet *eller för programverksamhet från andra leverantörer av medietjänster som tillhör samma mediegrupp.*

⁹ Senaste lydelse 2015:662.

Överliggande inslag och ändringar

17 §

Tv-sändningar och beställ-tv får inte föras med överliggande inslag för kommersiella ändamål eller ändras utan medgivande från leverantören av medietjänsten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från kravet på medgivande i första stycket.

9 kap.

1 §

Den som äger eller på annat sätt förfogar över ett elektroniskt kommunikationsnät som används för överföring av tv-sändningar till allmänheten genom tråd ska, om ett betydande antal hushåll som är anslutna till nätet använder det som sitt huvudsakliga medel för att ta emot tv-sändningar, se till att de boende i de anslutna hushållen kan ta emot tv-sändningar som sker med tillstånd av regeringen och som kan tas emot i området utan villkor om särskild betalning.

Skyldigheten gäller bara för tv-sändningar *för vilka* sändningstillståndet har förenats med krav på opartiskhet och saklighet *samt ett* villkor om ett mångsidigt programutbud där det ska ingå nyheter. En sådan sändningsplikt gäller bara om förutsättningarna för vidareändring enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk är uppfyllda.

Tv-sändningar enligt första stycket ska kunna tas emot på ett tillfredsställande sätt och utan kostnad för själva mottagningen.

Den som äger eller på annat sätt förfogar över ett elektroniskt kommunikationsnät som används för överföring av tv-sändningar *och sökbar text-tv* till allmänheten genom tråd ska, om ett betydande antal hushåll som är anslutna till nätet använder det som sitt huvudsakliga medel för att ta emot tv-sändningar, se till att de boende i de anslutna hushållen kan ta emot tv-sändningar *och sökbar text-tv* som sker med tillstånd av regeringen och som kan tas emot i området utan villkor om särskild betalning.

Skyldigheten gäller bara för tv-sändningar *och sökbar text-tv* där sändningstillståndet har förenats med krav på opartiskhet och saklighet. *För tv-sändningar ska tillståndet även ha förenats med* villkor om ett mångsidigt programutbud där det ska ingå nyheter. En sådan sändningsplikt gäller bara om förutsättningarna för vidareändring enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk är uppfyllda.

Sändningar enligt första stycket ska kunna tas emot på ett tillfredsställande sätt och utan kostnad för själva mottagningen.

Sändningsplikten enligt första stycket gäller även *tv-sändningar* som en tillståndshavare genomför för att uppfylla skyldigheten att sända till hela landet eller till delar av landet, men där sättet att sända inte kräver regeringens tillstånd.

Sändningsplikten enligt första stycket gäller även *sändningar* som en tillståndshavare genomför för att uppfylla skyldigheten att sända till hela landet eller till delar av landet, men där sättet att sända inte kräver regeringens tillstånd.

2 §¹⁰

Sändningsplikten enligt 1 § omfattar inte fler än fyra programtjänster som sänds samtidigt av en tillståndshavare vars verksamhet finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Sändningsplikten *för tv-sändningar* enligt 1 § omfattar inte fler än fyra programtjänster som *har olika innehåll och* sänds samtidigt av en tillståndshavare vars verksamhet finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

9 a kap. Videodelningsplattformar

Skydd av barn

1 § En leverantör av en videodelningsplattform ska vidta lämpliga åtgärder så att användargenererade videor, tv-program och audiovisuella kommersiella meddelanden med ingående våldsskildringar av verklighetstrogen karaktär eller med pornografiska bilder inte tillhandahålls på ett sådant sätt att det finns en betydande risk för att barn kan se dessa, om det inte av särskilda skäl ändå är försvarligt.

2 § Personuppgifter som samlats in eller på annat sätt genererats av leverantörer av videodelningsplattformar för att uppfylla kravet på åtgärder enligt 1 § får inte behandlas för kommersiella ändamål.

Skydd mot brottsligt innehåll

3 § En leverantör av en videodelningsplattform ska vidta lämpliga åtgärder för att användargenererade videor, tv-program och audiovisuella kommersiella meddelanden på plattformen inte har ett innehåll som avses i bestämmelserna om

1. olaga hot i 4 kap. 5 § brottsbalken,
2. uppvigling i 16 kap. 5 § brottsbalken,
3. hets mot folkgrupp i 16 kap. 8 § brottsbalken,
4. barnpornografibrott i 16 kap. 10 a § brottsbalken,
5. olaga våldsskildring i 16 kap. 10 c § brottsbalken, eller
6. brott enligt 3 § lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet.

¹⁰ Senaste lydelse 2018:1895.

Information om produktplacering

4 § En leverantör av en videodelningsplattform som ingår eller främjar avtal om produktplacering i användargenererade videor eller tv-program ska se till att det finns information om att det förekommer produktplacering i dessa videor eller tv-program. Informationen ska lämnas i början och i slutet av videon eller programmet och när dessa börjar igen efter avbrott för reklam. Informationen ska endast bestå av en neutral upplysning om förekomsten av produktplacering och om den vara eller tjänst som har placerats i videon eller programmet.

Förbud mot produktplacering

5 § En leverantör av en videodelningsplattform får inte ingå eller främja avtal om produktplacering i användargenererade videor och tv-program om

1. produktplaceringen avser sådana varor och tjänster som räknas upp i 6 kap. 2 § 1–7, eller
2. videon eller programmet huvudsakligen riktar sig till barn under tolv år.

Information om sponsring

6 § En leverantör som ingår eller främjar avtal om sponsring av användargenererade videor eller tv-program ska ange vem som sponsrat videon eller programmet. Ett sådant meddelande ska lämnas i början eller i slutet av videon eller tv-programmet.

Förbud mot och begränsningar av sponsring

7 § Bestämmelserna om förbud mot och begränsningar av sponsring i 7 kap. 2–3 a §§ gäller för en leverantör av en videodelningsplattform som ingår eller främjar avtal om sponsring av användargenererade videor eller tv-program.

Annonssignatur

8 § En leverantör av en videodelningsplattform som tillhandahåller reklam ska se till att det före och efter varje annonsering förekommer en särskild signatur som tydligt skiljer reklamen från det övriga innehållet. Signaturen ska bestå av ljud eller bild. Vid annonsering med delad skärm ska signaturen alltid vara synlig. Bestämmelser om reklamidentifiering finns i 9 § marknadsföringslagen (2008:486).

Reklam och barn

9 § En leverantör av en videodelningsplattform får inte avbryta användargenererade videor eller tv-program för reklam om dessa videor eller program huvudsakligen riktar sig till barn under tolv år.

Leverantören får inte heller tillhandahålla reklam omedelbart före eller efter användargenererade videor eller tv-program eller en del av sådana videor eller program som huvudsakligen riktar sig till barn under tolv år.

10 § En leverantör av en videodelningsplattform får inte före, under eller efter användargenererade videor eller tv-program tillhandahålla reklam som syftar till att fånga uppmärksamheten hos barn under tolv år.

Förbud mot reklam för medicinsk behandling

11 § En leverantör av en videodelningsplattform får inte före, under eller efter användargenererade videor eller tv-program tillhandahålla reklam för medicinsk behandling som är tillgänglig endast efter ordination.

Förbud mot marknadsföring i andra lagar

12 § Bestämmelser om förbud mot marknadsföring finns även i alkohollagen (2010:1622), lagen (2013:1054) om marknadsföring av modersmjölksersättning och tillskottsnäring, läkemedelslagen (2015:315), spellagen (2018:1138) och lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter.

Krav på åtgärder

13 § En leverantör av en videodelningsplattform ska vidta lämpliga åtgärder i syfte att få användarna av plattformen att agera i enlighet med vad som föreskrivs i detta kapitel och i 7 kap. 3 § andra stycket alkohollagen (2010:1622).

14 kap.

2 §

Ljudradioprogram som inte är reklam får inte otillbörligt gynna kommersiella intressen. Det innebär att programmet inte får

Program i ljudradiosändning som inte är reklam får inte otillbörligt gynna kommersiella intressen. Det innebär att programmet inte får

1. uppmuntra till inköp eller hyra av varor eller tjänster eller innehålla andra säljfrämjande inslag, eller
2. framhäva en vara eller en tjänst på ett otillbörligt sätt.

Beställradio från public service

8 §

Bestämmelserna i 1 och 2 §§ gäller även beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

15 kap.

Beställradio från public service

11 §

Bestämmelserna i 8–10 §§ gäller även beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

16 kap.

1 §

Justitiekanslern övervakar genom granskning i efterhand om program som har sänts i tv eller tillhandahållits i beställ-tv innehåller våldsskildringar eller pornografiska bilder i strid med 5 kap. 2 eller 3 §.

Justitiekanslern övervakar genom granskning i efterhand om program som har sänts i tv eller tillhandahållits i beställ-tv innehåller våldsskildringar eller pornografiska bilder i strid med 5 kap. 2 § eller har ett innehåll i strid med 5 kap. 14 §.

2 §¹¹

Granskningsnämnden för radio och tv övervakar genom granskning i efterhand om program som har sänts i tv, sökbar text-tv eller ljudradio eller tillhandahållits i beställ-tv står i överensstämmelse med denna lag och de programrelaterade villkor som kan gälla för tjänsterna. Nämnden övervakar även efterlevnaden av bestämmelserna om tillgänglighet i 5 kap. 12 § om beslutet har meddelats av regeringen.

Granskningsnämnden för radio och tv övervakar genom granskning i efterhand om program som har sänts i tv, sökbar text-tv eller ljudradio eller som har tillhandahållits i beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst eller i beställ-tv står i överensstämmelse med denna lag och de programrelaterade villkor som kan gälla för tjänsterna.

Nämnden har även tillsyn när det gäller bestämmelserna om tillgänglighet i 5 kap. 12 § om beslutet har fattats av regeringen och bestämmelserna i 9 a kap. 4–9 §§ om produktplacering, sponsring och reklam.

Sändningar som sker med stöd av tillstånd till vidareändning enligt 4 kap. 7 § ska inte granskas av granskningsnämnden för radio och tv.

Finner granskningsnämnden för radio och tv att en sändning eller ett tillhandahållande innehåller våldsskildringar eller pornografiska bilder i strid med 5 kap. 2 eller 3 §, ska nämnden göra en anmälan om detta till Justitiekanslern.

Nämnden ska anmäla till Justitiekanslern, om den finner att 1. en sändning eller ett tillhandahållande innehåller våldsskildringar eller pornografiska bilder i strid med 5 kap. 2 §, eller

¹¹ Senaste lydelse 2015:662.

2. en sändning har ett innehåll i strid med 5 kap. 14 §.

3 §¹²

Myndigheten för press, radio och tv *övervakar* att programföretagen följer sådana villkor som har beslutats med stöd av 4 kap. 9 § 1–4, 6–9, 16 och 17, 11 kap. 3 § andra stycket 1–3, 5–8, 16 och 17 samt 13 kap. 9 § och 27 § första stycket 3.

Myndigheten för press, radio och tv *övervakar även efterlevnaden av bestämmelserna om exklusiva rättigheter i 5 kap. 9 § och om tillgänglighet i 5 kap. 12 § om beslutet om tillgänglighet har meddelats av myndigheten.*

Myndigheten för press, radio och tv *har tillsyn över* att programföretagen följer sådana villkor som har beslutats med stöd av 4 kap. 9 § 1–4, 6–9, 16 och 17, 11 kap. 3 § andra stycket 1–3, 5–8, 16 och 17 samt 13 kap. 9 § och 27 § första stycket 3.

Myndigheten för press, radio och tv *har även tillsyn när det gäller bestämmelserna om*

1. exklusiva rättigheter i 5 kap. 9 §,

2. tillgänglighet i 5 kap. 12 § om beslutet har fattats av myndigheten, och

3. lämpliga åtgärder i 9 a kap. 1, 3 och 13 §§.

4 §

Bestämmelserna om reklam i 8 kap. 7 § första stycket, 8 och 9 §§, 14 § första och andra styckena och 15 kap. 4 § övervakas av Konsumentombudsmannen.

Konsumentombudsmannen har tillsyn över att bestämmelsen om information i 2 kap. 1 § följs. Konsumentombudsmannen har även tillsyn när det gäller bestämmelserna om reklam i 8 kap. 7 § första stycket, 8 och 9 §§, 14 § första och andra styckena, 9 a kap. 10 och 11 §§ och 15 kap. 4 §.

Datainspektionens tillsyn

4 a §

Datainspektionen har tillsyn över att bestämmelserna i 5 kap. 3 a § och 9 a kap. 2 § om behandling av personuppgifter följs.

Redovisning beträffande
européiska produktioner

Redovisning av program med
européisk ursprung

¹² Senaste lydelse 2015:808.

5 §¹³

Den som sänder tv *på annat sätt än genom tråd ska vartannat år, med början 2011, till Myndigheten för press, radio och tv redovisa* hur stor andel av verksamheten som utgjorts av sådana program som avses i 5 kap. 7 § första stycket.

Den som sänder tv *ska redovisa* till Myndigheten för press, radio och tv hur stor andel av verksamheten som utgjorts av sådana program som avses i 5 kap. 7 § första stycket.

Myndigheten för press, radio och tv får i enskilda fall besluta om undantag från redovisnings-skyldigheten om det finns särskilda skäl.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om redovisningen.

6 §¹⁴

Den som tillhandahåller beställ-tv *på annat sätt än genom tråd ska vart fjärde år, med början 2011, till Myndigheten för press, radio och tv redovisa vad som har gjorts för att främja framställningen av och tillgången till europeiska produktioner enligt 5 kap. 8 §.*

Den som tillhandahåller beställ-tv *ska redovisa till Myndigheten för press, radio och tv hur stor andel av tjänstens katalog som utgjorts av program med europeiskt ursprung och hur dessa program har framhävts enligt 5 kap. 8 §.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om redovisningen.

Redovisning av hur en tjänst har gjorts tillgänglig

6 a §

En leverantör av medietjänster ska redovisa hur en tjänst har gjorts tillgänglig enligt beslut som fattats enligt 5 kap. 12 § första stycket. I redovisningen ska även handlingsplanen enligt 5 kap. 12 § tredje stycket ingå.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om redovisningen.

¹³ Senaste lydelse 2015:808.

¹⁴ Senaste lydelse 2015:808.

Upplysningsskyldighet för leverantörer av videodelningsplattformar

9 a §

På begäran av Myndigheten för press, radio och tv ska en leverantör av en videodelningsplattform lämna de upplysningar som behövs för tillsynen.

10 §¹⁵

På begäran av Myndigheten för press, radio och tv ska den som bedriver verksamhet enligt denna lag lämna de upplysningar som behövs för att myndighetens granskningsnämnd för radio och tv ska kunna bedöma storleken av den särskilda avgiften enligt 17 kap. 6 §.

På begäran av Myndigheten för press, radio och tv ska den som bedriver verksamhet enligt denna lag lämna de upplysningar som behövs för bedömningen av storleken på den särskilda avgiften enligt 17 kap. 6 §.

14 §

Granskningsnämnden för radio och tv består av en ordförande och sex andra ledamöter. För ledamöterna finns ersättare till det antal regeringen bestämmer. Minst en av ledamöterna eller ersättarna ska vara vice ordförande. Ordföranden och vice ordföranden ska vara eller ha varit ordinarie domare.

Den som är riksdagsledamot, statsråd eller anställd i Regeringskansliet får inte vara ledamot i granskningsnämnden för radio och tv.

Granskningsnämnden för radio och tv är beslutförmålig med ordföranden eller en vice ordförande och ytterligare tre ledamöter. Ärenden som uppenbart inte är av större vikt eller principiell betydelse får dock avgöras av ordföranden eller en vice ordförande.

Om det vid en överläggning i granskningsnämnden för radio och tv kommer fram skiljaktiga meningar, tillämpas föreskrifterna i 16 kap. rättegångsbalken.

15 §¹⁶

Om en mot Sverige helt eller huvudsakligen riktad tv-sändning från ett programföretag etablerat i en annan EES-stat strider mot 6 kap. 2 § andra stycket 1 eller 2 när det gäller produktplacering av

Om en mot Sverige helt eller huvudsakligen riktad medietjänst från en leverantör etablerad i en annan EES-stat strider mot någon av bestämmelserna som anges i denna paragraf får en behörig

¹⁵ Senaste lydelse 2015:808.

¹⁶ Senaste lydelse 2019:354.

alkoholdrycker eller 7 kap. 2 § när det gäller att program inte får sponsras av någon vars huvudsakliga verksamhet är att tillverka alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat enligt alkohollagen (2010:1622), får en behörig myndighet i Sverige kontakta en behörig myndighet i den andra EES-staten för att uppmana programföretaget att följa bestämmelsen.

Detsamma gäller om en tv-sändning som nämns i första stycket strider mot 8 kap. 7 eller 8 §, eller 7 kap. 3 § alkohollagen (2010:1622).

Om programföretaget inte följer uppmaningen i första stycket, får myndigheten vidta åtgärder mot programföretaget enligt 16 kap. 10 §, 17 kap. 5 och 6 §§ samt 29 och 48 §§ marknadsföringslagen (2008:486) om programföretaget i fråga har etablerat sig i landet i syfte att kringgå de strängare bestämmelser som skulle ha gällt om det var etablerat i det land vars myndighet ingriper. Myndigheten får inte vidta åtgärderna förrän den har underrättat Europeiska kommissionen och den berörda medlemsstaten samt kommissionen har fastställt att åtgärderna är förenliga med unionsrätten.

myndighet i Sverige kontakta en behörig myndighet i den andra EES-staten för att uppmana leverantören att följa bestämmelserna. Detta gäller bestämmelserna om

1. produktplacering av alkoholdrycker i 6 kap. 2 § 1,
2. sponsring av någon vars huvudsakliga verksamhet är att tillverka eller sälja alkoholdrycker i 7 kap. 2 §,
3. reklam och barn i 8 kap. 7 eller 8 §, eller
4. alkoholdrycker i 7 kap. 3 § första stycket alkohollagen (2010:1622).

Om leverantören inte följer uppmaningen i första stycket och har etablerat sig i den andra EES-staten i syfte att kringgå de strängare regler som skulle ha gällt om leverantören varit etablerad i Sverige, får myndigheten vidta åtgärder mot leverantören enligt 16 kap. 10 §, 17 kap. 5 och 6 §§ denna lag och 29 och 48 §§ marknadsföringslagen (2008:486). Myndigheten får dock inte vidta åtgärderna förrän den har underrättat Europeiska kommissionen och den berörda medlemsstaten och kommissionen har fastställt att åtgärderna är förenliga med unionsrätten.

16 §¹⁷

En behörig myndighet i Sverige ska, om en behörig myndighet i en annan EES-stat har lämnat en motiverad begäran, uppmana ett programföretag under svensk juris-

En behörig myndighet i Sverige ska, om en behörig myndighet i en annan EES-stat har lämnat en motiverad begäran, uppmana en leverantör av medietjänster under svensk jurisdiktion att följa den

¹⁷ Senaste lydelse 2018:1921.

diktion att följa den andra EES-statens bestämmelser om

1. *programföretaget* tillhandahåller en tv-sändning som helt eller huvudsakligen är riktad mot den andra EES-staten, och

2. det är fråga om överträdelse av en bestämmelse i allmänhetens intresse som är mer långtgående än AV-direktivets bestämmelser, i *den ursprungliga lydelsen*.

andra EES-statens bestämmelser om

1. *leverantören* tillhandahåller en tv-sändning *eller beställ-tv* som helt eller huvudsakligen är riktad mot den andra EES-staten, och

2. det är fråga om överträdelse av en bestämmelse i allmänhetens intresse som är mer långtgående än AV-direktivets bestämmelser, i *lydelsen enligt direktiv (EU) 2018/1808*.

Bestämmelser om meddelar- och anskaffarfrihet och om förbud mot censur finns i 1 kap. 10 och 11 §§ yttrandefrihetsgrundlagen.

17 kap.

Brott mot anmälningsskyldigheten Sanktion när information inte lämnas

3 §

Den som uppsåtligt eller av oaksamhet inte fullgör sin anmälningsskyldighet enligt 2 kap. 2 § döms till böter.

Om ett programföretag som sänder tv eller en leverantör av beställ-tv inte lämnar information enligt 2 kap. 1 § tillämpas marknadsföringslagen (2008:486), med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

5 §¹⁸

Den som inte följer de bestämmelser och villkor som anges i denna paragraf får åläggas att betala en särskild avgift. Detta gäller

1. villkor om annonser, sponsrade program och produktplacering som beslutats med stöd av 4 kap. 10 §,

2. bestämmelserna om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen enligt 5 kap. 5 § och 14 kap. 2 §,

3. bestämmelserna, när det gäller andra annonser än reklam, i 5 kap. 6 §, 8 kap. 6 och 9 §§, 14 kap. 3 § och 15 kap. 3 och 4 §§,

4. bestämmelserna om exklusiva rättigheter i 5 kap. 9 §,

5. bestämmelserna om produktplacering i 6 kap. 1 och 2 §§, 3 § första stycket *samt* 4 §,

6. bestämmelserna om sponsring i 7 kap. 1–3 och 4–8 §§ *samt* 15 kap. 8–10 §§,

5. bestämmelserna om produktplacering i 6 kap. 1 och 2 §§, 3 § första stycket, 4 § *och* 9 a kap. 4 och 5 §§,

6. bestämmelserna om sponsring i 7 kap. 1–3 och 4–8 §§, 9 a kap. 6 och 7 §§ och 15 kap. 8–10 §§,

¹⁸ Senaste lydelse 2015:662.

7. bestämmelserna om annonser i 8 kap. 1–5 §§, 7 § andra stycket och 10 § samt 15 kap. 1 och 2 §§,

8. bestämmelserna om virtuell annonsering och elektroniska företagsskyltar i 8 kap. 11 och 12 §§, eller

9. bestämmelserna om reklam i 8 kap. 15 §.

Vid prövning av frågan om avgift ska påföras ska rätten särskilt beakta överträdelsens art, varaktighet och omfattning.

Avgiften tillfaller staten.

7. bestämmelserna om annonser i 8 kap. 1–5 §§, 7 § andra stycket och 10 §, 9 a kap. 8 och 9 §§ och 15 kap. 1 och 2 §§,

5 a §

En leverantör av en medietjänst som inte följer ett beslut om tillgänglighet enligt 5 kap. 12 § får åläggas att betala en särskild avgift.

Vid prövning av frågan om avgift ska påföras ska det särskilt beaktas

1. om överträdelsen berott på en omständighet som leverantören varken förutsåg eller borde ha förutsett eller inte kunnat påverka, eller

2. vad leverantören gjort för att undvika överträdelsen.

Avgiften tillfaller staten.

6 §

Den särskilda avgiften fastställs till lägst fem tusen kronor och högst fem miljoner kronor. Avgiften bör dock inte överstiga tio procent av den årsomsättning som leverantören av *medietjänster* hade under det föregående räkenskapsåret.

När avgiftens storlek fastställs ska särskilt beaktas de omständigheter som legat till grund för prövning av frågan om avgift ska påföras och *de intäkter som leverantören kan beräknas ha fått med anledning av överträdelsen.*

Den särskilda avgiften *enligt 5 eller 5 a §* fastställs till lägst fem tusen kronor och högst fem miljoner kronor. Avgiften bör dock inte överstiga tio procent av den årsomsättning som leverantören av *medietjänsten eller videodelningsplattformen* hade under det föregående räkenskapsåret.

När avgiftens storlek fastställs ska särskilt beaktas

1. de omständigheter som legat till grund för prövning av frågan om avgift ska påföras, och

2. intäktsökningar och kostnadsminskningar som överträdelsen kan beräknas ha gett upphov till för leverantören.

7 §¹⁹

Den särskilda avgiften ska betalas till Myndigheten för press, radio och tv inom trettio dagar efter det att *avgörandet vunnit laga kraft*.

Den särskilda avgiften *enligt 5 eller 5 a §* ska betalas till Myndigheten för press, radio och tv inom trettio dagar efter det att *beslutet fått laga kraft*.

9 §

En handling som strider mot 8 kap. 7 § första stycket, 8 och 9 §§, 14 § första och andra styckena *samt* 15 kap. 4 § ska vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen (2008:486) anses vara otillbörlig marknadsföring mot konsumenter.

En handling som strider mot 8 kap. 7 § första stycket, 8 och 9 §§, 14 § första och andra styckena, *9 a kap. 10 och 11 §§ och* 15 kap. 4 § ska vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen (2008:486) anses vara otillbörlig marknadsföring mot konsumenter.

En sådan handling kan medföra en marknadsstörningsavgift enligt bestämmelserna i 29–36 §§ marknadsföringslagen.

11 §²⁰

Den som inte följer de bestämmelser som anges i denna paragraf eller de beslut som meddelas med stöd av bestämmelserna, får meddelas de förelägganden som behövs i enskilda fall för att bestämmelserna ska efterlevas. Ett föreläggande får förenas med vite. Detta gäller bestämmelser om

Om de bestämmelser som räknas upp i denna paragraf eller beslut som fattats med stöd av bestämmelserna inte följs får de förelägganden som behövs i enskilda fall beslutas för att bestämmelserna eller besluten ska följas. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite. Detta gäller bestämmelser om

1. varning (5 kap. 2 §),
2. tillståndsvillkor enligt 4 kap. 9 § 1–4, 6–9 och 16 *samt* 11 kap. 3 § andra stycket 1–3, 5–8 och 16,
3. beteckningar (5 kap. 11 § och 14 kap. 7 §),
4. skyldighet att utforma tv-sändningar, beställ-tv eller sökbar text-tv på ett sådant sätt att tjänsterna blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning enligt 5 kap. 12 § och beslut som har meddelats med stöd av den bestämmelsen,

1. anmälningsskyldighet (2 kap. 2 och 4 §§),
2. varning (5 kap. 3 §),
3. tillståndsvillkor enligt 4 kap. 9 § 1–4, 6–9 och 16, 11 kap. 3 § andra stycket 1–3, 5–8 och 16 *och* 13 kap. 9 § 1–3,
4. beteckningar (5 kap. 11 § och 14 kap. 7 §),

¹⁹ Senaste lydelse 2015:808.

²⁰ Senaste lydelse 2015:808.

5. sändningsplikt eller skyldighet att tillhandahålla kanal för lokala kabelsändarorganisationer (9 kap. 1–3 och 5 §§),

6. närradiosändningars innehåll (14 kap. 4 §),

7. skyldighet att lämna vissa upplysningar till Myndigheten för press, radio och tv (16 kap. 5–8 §§),

8. skyldighet att lämna upplysningar enligt 16 kap. 9 §,

9. skyldighet att lämna upplysningar till Myndigheten för press, radio och tv enligt 16 kap. 10 §,

10. skyldighet att lämna inspelning enligt 16 kap. 11 §, eller

11. skyldighet att årligen redovisa till Myndigheten för press, radio och tv enligt 16 kap. 12 §.

Föreläggande enligt första stycket 1, 3, 4, 6, 8 eller 9 får beslutas av granskningsnämnden för radio och tv. Föreläggande enligt första stycket 2, 4, 5, 7, 8, 10 eller 11 får beslutas av Myndigheten för press, radio och tv.

Föreläggande enligt första stycket 2, 4, 6, 8 eller 9 får beslutas av granskningsnämnden för radio och tv. Föreläggande enligt första stycket 1, 3, 5, 7 eller 8–11 får beslutas av Myndigheten för press, radio och tv.

Föreläggande enligt första stycket 8 eller 10 får även beslutas av Konsumentombudsmannen.

11 a §

Myndigheten för press, radio och tv får besluta om de förelägganden som behövs i enskilda fall för att en leverantör av en videodelningsplattform ska följa bestämmelserna om lämpliga åtgärder i 9 a kap. 1, 3 och 13 §§ och om att lämna upplysningar enligt 16 kap. 9 a §.

Föreläggande för den som sänder våldsskildringar eller pornografiska bilder

Förelägganden som beslutas av Justitiekanslern

13 §

Om någon vid upprepade tillfällen sänder våldsskildringar eller pornografiska bilder i tv på tider och sätt som avses i 5 kap. 2 §, får Justitiekanslern förelägga denne att inte på nytt sända sådana program på tider och på sådant sätt att det finns en betydande risk för att barn kan se programmen. *Detsamma gäller om någon vid upprepade tillfällen tillhandahåller beställ-tv på det sätt som avses i 5 kap. 3 §. Föreläggandet får förenas med vite.*

Om någon vid upprepade tillfällen sänder *eller tillhandahåller program med våldsskildringar eller med pornografiska bilder* i tv på tider och sätt som avses i 5 kap. 2 §, får Justitiekanslern förelägga denne att inte på nytt sända *eller tillhandahålla sådana program* på tider och på sådant sätt att det finns en betydande risk för att barn kan se programmen. *Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.*

13 a §

Om någon vid upprepade tillfällen sänder program enligt 5 kap. 14 § med ett innehåll i strid med bestämmelsen får Justitiekanslern besluta om de förelägganden som behövs i enskilda fall för att bestämmelsen ska följas. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

14 §

Om den som sänder över satellit inte är etablerad i Sverige enligt 1 kap. 3 § första stycket 1 eller 4, får granskningsnämnden för radio och tv *meddela* de förelägganden som behövs i enskilda fall för att de bestämmelser och villkor som anges i 5 § ska *efterlevas*. *Föreläggandet* får förenas med vite.

Förelägganden enligt 11 *eller* 13 § får riktas mot satellitentreprenören, om den som sänder över satellit inte är etablerad i Sverige enligt 1 kap. 3 § första stycket 1 eller 4.

Visar satellitentreprenören att den som sänder över satellit fått tillgång till sändningsmöjligheten genom upplåtelse av en av satellitentreprenörens uppdragsgivare utan att satellitentreprenören godkänt det, får ett föreläggande enligt första eller andra stycket i stället riktas mot uppdragsgivaren.

Om den som sänder över satellit inte är etablerad i Sverige enligt 1 kap. 3 § första stycket 1 eller 4 får granskningsnämnden för radio och tv *besluta om* de förelägganden *mot satellitentreprenören* som behövs i enskilda fall för att de bestämmelser och villkor som anges i 5 § ska *följas*. *Ett beslut om föreläggande* får förenas med vite.

Förelägganden enligt 11, 13 *eller* 13 a § får riktas mot satellitentreprenören, om den som sänder över satellit inte är etablerad i Sverige enligt 1 kap. 3 § första stycket 1 eller 4.

18 kap.**2 §²¹**

Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text tv eller ett tillstånd som lämnats av regeringen att sända ljudradio får återkallas om

1. tillståndshavaren väsentligt brutit mot 5 kap. 1, 2, 4–6 och 12 §§, 6 kap. 1 §, 2 § *första stycket och andra stycket* 1–3, 3 § första stycket och 4 §, 7 kap. 1, 2, 3 och 4–8 §§, 8 kap. 1–13 och 14 §§, 14 kap. 1–3 §§ eller 15 kap. 1–5, 6–9 och 10 §§, eller

1. tillståndshavaren väsentligt brutit mot 5 kap. 1, 2, 4–6 och 12 §§, 6 kap. 1 §, 2 § 1–3, 3 § första stycket och 4 §, 7 kap. 1, 2, 3 och 4–8 §§, 8 kap. 1–13 och 14 §§, 14 kap. 1–3 §§ eller 15 kap. 1–5, 6–9 och 10 §§, eller

²¹ Senaste lydelse 2015:662.

2. ett villkor som förenats med tillståndet med stöd av 4 kap. 8–11 §§ eller 11 kap. 3 § har åsidosatts på ett väsentligt sätt.

Ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv eller ett tillstånd som getts av regeringen att sända ljudradio får ändras till att avse annat sändningsutrymme, om

1. förändringar inom radiotekniken eller ändringar i radioanvändningen på grund av internationella överenskommelser som Sverige har anslutit sig till eller bestämmelser antagna med stöd av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt medför att ett nytt tillstånd med samma villkor inte skulle kunna medges, eller

2. det är nödvändigt för att ge utrymme för ytterligare sändningar.

5 §²²

Tillstånd att sända kommersiell radio får återkallas om

1. tillståndshavaren inte inlett sändningsverksamheten inom sex månader efter tillståndets början,

2. tillståndshavaren inte utnyttjat rätten att sända eller sänt endast i obetydlig omfattning under en sammanhängande tid av minst fyra veckor,

3. tillståndshavaren väsentligt brutit mot någon av 14 kap. 2 § samt 15 kap. 1–4, 8–9 a och 10 §§, eller

4. domstol har funnit att ett program innefattat ett yttrande-frihetsbrott som innebär ett allvarligt missbruk av yttrandefriheten.

3. tillståndshavaren väsentligt brutit mot någon av 14 kap. 2 § samt 15 kap. 1–4, 8–9 a och 10 §§,

4. domstol har funnit att ett program innefattat ett yttrande-frihetsbrott som innebär ett allvarligt missbruk av yttrandefriheten, eller

5. ett tillståndsvillkor enligt 13 kap. 27 § första stycket 3 har åsidosatts på ett väsentligt sätt.

Förfogar en fysisk eller juridisk person, utan tillåtelse från Myndigheten för press, radio och tv, över mer än ett tillstånd för analog kommersiell radio i ett sändningsområde, och finns det skäl att anta att förfogandet kan inverka menligt på konkurrensen, får det eller de tillstånd återkallas som har lämnats efter det första tillståndet.

Har Myndigheten för press, radio och tv medgett överlåtelse trots att tillståndshavaren redan förfogar över tillstånd att sända analog kommersiell radio i samma sändningsområde, och finns det skäl att anta att överlåtelsen kan inverka menligt på konkurrensen, får tillståndet återkallas endast om beslutet om överlåtelsen grundats på felaktiga eller ofullständiga uppgifter från tillståndshavaren. Återkallelsen ska då avse det eller de tillstånd som överlåtits.

Om staten, regioner eller kommuner innehar ett tillstånd att sända kommersiell radio på det sätt som anges i 13 kap. 4 § andra stycket ska Myndigheten för press, radio och tv återkalla det tillståndet.

²² Senaste lydelse 2019:946.

19 kap.**4 §**

Frågor om påförande av särskild avgift prövas av Förvaltningsrätten i Stockholm på ansökan av granskningsnämnden för radio och tv.

Frågan om påförande av särskild avgift faller, om den som talan riktas mot inte delgetts ansökan inom fem år från det att överträdelsen upphörde. Ett beslut om avgift upphör att gälla om beslutet inte verkställts inom fem år från det att domen *vann* laga kraft.

Frågor om påförande av särskild avgift *enligt 17 kap. 5 §* prövas av Förvaltningsrätten i Stockholm på ansökan av granskningsnämnden för radio och tv.

Frågan om påförande av särskild avgift faller, om den som talan riktas mot inte delgetts ansökan inom fem år från det att överträdelsen upphörde. Ett beslut om avgift upphör att gälla om beslutet inte verkställts inom fem år från det att domen *fick* laga kraft.

4 a §

Frågor om särskild avgift enligt 17 kap. 5 a § prövas av granskningsnämnden för radio och tv när ett beslut om tillgänglighet enligt 5 kap. 12 § har fattats av regeringen och av Myndigheten för press, radio och tv i övriga fall.

En särskild avgift får inte beslutas senare än fem år från det att ett tillgängliggörande skulle ha skett. Ett beslut om avgift upphör att gälla om beslutet inte verkställts inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

20 kap.**Beslut om särskild avgift****3 a §**

Beslut om särskild avgift enligt 17 kap. 5 a § får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

4 §²³

Beslut av Myndigheten för press, radio och tv, granskningsnämnden för radio och tv eller Konsumentombudsmannen om förelägganden som har förenats med vite enligt 17 kap. 10 §, 11 § första stycket *och*

Beslut av *Justitiekanslern*, Myndigheten för press, radio och tv, granskningsnämnden för radio och tv eller Konsumentombudsmannen om förelägganden som har förenats med vite enligt 17 kap. 10 §, 11 § första stycket,

²³ Senaste lydelse 2015:808.

12 § får överklagas *hos* allmän förvaltningsdomstol.

Förelägganden enligt 17 kap. 10 §, 11 § första stycket 2, 3, 6 och 8 *samt* 12 § gäller omedelbart, om inte något annat bestäms.

12 *och* 13 a §§ får överklagas *till* allmän förvaltningsdomstol.

Förelägganden enligt 17 kap. 10 §, 11 § första stycket 3, 4, 6 och 8 *och* 12 § gäller omedelbart, om inte något annat bestäms.

6 §²⁴

Andra beslut av Myndigheten för press, radio och tv och granskningsnämnden för radio och tv än de som anges i 1–4 §§ får inte överklagas.

Andra beslut av *Justitiekanslern*, Myndigheten för press, radio och tv och granskningsnämnden för radio och tv än de som anges i 1–4 §§ får inte överklagas.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2020.
 2. Äldre bestämmelser gäller i fråga om överträdelser av beslut enligt 5 kap. 12 § som meddelats före ikraftträdandet.

²⁴ Senaste lydelse 2015:808.

5 Förslag till lag om ändring i alkohollagen (2010:1622)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 3 § alkohollagen (2010:1622) ska ha följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

3 §¹

Vid marknadsföring av alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat till konsumenter får *inte* kommersiella annonser i ljudradioprogram, tv-program eller beställ-tv användas. Det gäller även sådana tv-sändningar över satellit som omfattas av radio- och tv-lagen (2010:696).

Vid marknadsföring av alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat till konsumenter får kommersiella annonser *inte användas i tv-sändningar, beställ-tv eller ljudradio-sändningar.*

En leverantör av en videodelningsplattform får inte tillhandahålla sådana kommersiella annonser som avses i första stycket före, under eller efter användargenererade videor eller tv-program på plattformen.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2020.

¹ Senaste lydelse 2019:345.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter ska ha följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

1 §

En näringsidkare som marknadsför tobaksvaror till konsumenter får inte använda kommersiella annonser i

1. periodiska skrifter eller andra jämförbara skrifter på vilka tryckfrihetsförordningen är tillämplig,

2. *ljudradio- eller tv-program* 2. *tv-sändningar, beställ-tv eller
eller tv-sändningar över satellit ljudradiosändningar, eller
som omfattas av radio- och tv-lagen
(2010:696), eller*

3. andra överföringar eller tekniska upptagningar på vilka yttrandefrihetsgrundlagen är tillämplig.

4 §

En näringsidkare får inte marknadsföra elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare till konsumenter

1. inom informationssamhällets tjänster, eller

2. i *ljudradiosändningar, tv- 2. i tv-sändningar, beställ-tv
sändningar eller beställ-tv som eller ljudradiosändningar.
omfattas av radio- och tv-lagen
(2010:696).*

Förbudet i första stycket gäller dock inte

1. marknadsföring som endast består i att tillhandahålla elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare för försäljning, eller

2. marknadsföring i överföringar eller tekniska upptagningar på vilka yttrandefrihetsgrundlagen är tillämplig, med undantag för marknadsföring genom kommersiella annonser.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2020.

BILAGA 3

Kulturutskottets yttrande 2020/21:KrU2y

En moderniserad radio- och tv-lag

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har gett kulturutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 2019/20:168 En moderniserad radio- och tv-lag och följdmotioner i de delar som berör utskottets beredningsområde.

Kulturutskottet begränsar sitt yttrande till propositionens förslag om främjande av europeiska produktioner och om ett nytt medieetiskt system. Från de inkomna motionerna behandlar utskottet två yrkanden av särskild relevans för kulturutskottets beredningsområde.

Utskottet föreslår att konstitutionsutskottet tillstyrker propositionen i de behandlade delarna och avstyrker de aktuella motionsyrkandena.

I yttrandet finns två avvikande meningar (SD, L).

Utskottets överväganden

Propositionen

I propositionen lämnar regeringen förslag på hur ändringar i AV-direktivet¹ ska genomföras i svensk lag². Direktivet föreslås i huvudsak genomföras genom ändringar i radio- och tv-lagen (2010:696). Övriga lagar som berörs är lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden, marknadsföringslagen (2008:486), alkohollagen (2010:1622) och lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter. Vidare berörs sändningstillstånden (2020–2025) för public service-företagen Sveriges Radio AB (SR), Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR).

Främjande av europeiska produktioner

Regeringen föreslår att den som tillhandahåller beställ-tv ska främja europeisk produktion genom att minst 30 procent av tjänstens katalog ska utgöras av program med europeiskt ursprung och genom att dessa program ska framhållas. Skyldigheten föreslås inte omfatta leverantörer av tjänster med låg omsättning eller liten publik. Myndigheten för press, radio och tv ska i enskilda fall kunna medge undantag från skyldigheten när den på grund av tjänstens utformning eller inriktning inte är motiverad eller praktiskt möjlig.

Nuvarande bestämmelser i radio- och tv-lagen om program med europeiskt ursprung föreslås därmed även gälla tv-sändningar eller tillhandahållanden av beställ-tv genom tråd.

Regeringen föreslår vidare att leverantörer av tv-sändningar eller beställ-tv som omfattas av kraven att främja program med europeiskt ursprung ska redovisa hur dessa krav har uppfyllts. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få möjlighet att utfärda föreskrifter om redovisningen. Om det finns särskilda skäl ska Myndigheten för press, radio och tv i enskilda fall få besluta om undantag från redovisningsskyldigheten när det gäller tv-sändningar.

Ett nytt medieetiskt system

Medieombudsmannen (MO) prövar sedan den 1 januari 2020 enskildas anmälningar om publicitetsskada som avser innehåll i radio, tv samt nätpubliceringar. Mediernas Etiknämnd (ME) är den beslutande instansen som

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster.

² Ändringsdirektiv 2018/1808/EU.

efter MO:s utredning avgör om mediet ska fällas. Public service-företagen har anslutit sig till det medieetiska systemet.

Ett sändningstillstånd för radio och tv kan enligt radio- och tv-lagen förenas med ett villkor om att tillståndshavaren i sin sändningsverksamhet ska respektera den enskildes privatliv. Sådana villkor ingår i public service-företagens sändningstillstånd för perioden 2020–2025. Granskningsnämnden för radio och tv granskar om program som sänts i tv eller radio står i överensstämmelse med de villkor som kan gälla för tjänsterna. Anmälningar av program i radio- eller tv-sändningar om intrång i en enskilds privatliv kommer därmed att kunna prövas av både granskningsnämnden, MO och ME.

Regeringen föreslår att tillståndsvillkoret om respekt för den enskildes privatliv ska tas bort från sändningstillstånden för public service-företagen fr.o.m. den 1 januari 2021, om företagen begär detta. Vidare gör regeringen bedömningen att möjligheten i radio- och tv-lagen att förena ett sändningstillstånd med villkor om att i sändningsverksamheten respektera den enskildes privatliv tills vidare bör finnas kvar.

Motionerna

Aron Emilsson m.fl. (SD) tar i kommittémotion 2019/20:3634 yrkande 1 upp innehållskrav för streamningstjänster. Motionärerna menar att propositionens förslag om innehållsreglering motverkar de möjligheter som de senaste decenniernas teknikutveckling inom medieområdet lett till. Sverige bör därför enligt motionärerna inte genomföra direktivets krav om 30 procent europeiskt innehåll i mediebolagens kataloger.

Tina Acketoft m.fl. (L) yrkar i kommittémotion 2019/20:3637 att regeringen förhandlar om AV-direktivet med målet att avskaffa kravet på en viss kvot programinnehåll med europeiskt innehåll. Motionärerna anför att hur stor andel av produktionerna som ska ha sitt ursprung i ett visst land inte är en fråga vare sig för EU eller för politiken. Det är enligt motionärerna en sak för medieföretagen att välja vad de vill erbjuda och för tittarna att avgöra vad de vill ta del av.

Utskottets ställningstagande

Utskottet menar att det är viktigt att beakta public services oberoende och att kvoter som påverkar medieföretags programutbud ska genomlysas. Därtill är det svårt för olika aktörer att förhålla sig till den snabbt föränderliga medietechniken. I det här fallet är det dock viktigt att hålla i minnet att en europeisk produktion kan vara både en enskild svensk produktion, en samproduktion med en annan medlemsstat och en produktion tillsammans med ett tredje land. Utskottet anser därför att regeringens förslag för att genomföra dessa delar av ändringsdirektivet i Sverige, harmonierar med public service-företagens sändningstillstånd och medelsvillkor för tillståndspanoriden 2020–2025. SVT ska t.ex. under perioden bidra till

utvecklingen av svensk filmproduktion. Vidare ska de tre public service-företagen bl.a. ha en omfattande nyproduktion och egen produktion av program i olika genrer för barn och unga. Likaså ska de erbjuda ett mångsidigt programutbud och ett varierat utbud på det svenska språket. Även det nordiska samarbetet lyfts fram i sändningstillstånden för SR och SVT.

Utskottet noterar att public service-företagen har anslutit sig till det nya medieetiska systemet. Därmed är det rimligt att tillståndsvillkoret om respekt för den enskildes privatliv tas bort från sändningstillstånden för public service-företagen fr.o.m. den 1 januari 2021, förutsatt att företagen begär detta. Utskottet delar vidare regeringens bedömning att möjligheten i radio- och tv-lagen att förena ett sändningstillstånd med villkor om att i sändningsverksamheten respektera den enskildes privatliv tills vidare bör finnas kvar. Det faktum att programföretagen under innevarande tillståndsperiod får tillgodoräkna sig programverksamhet som bedrivs på programföretagens egna plattformar på fritt tillgängliga och öppna delar av internet, aktualiserar frågan om vilka villkor som bör gälla för denna verksamhet. Här följer utskottet beredningen av de förslag som lagts fram av 2018 års tryck- och yttrandefrihetskommitté (SOU 2020:45).

Från de utgångspunkter kulturutskottet har att beakta, föreslår utskottet att konstitutionsutskottet tillstyrker propositionen i dessa delar. Kommittémotionerna 2019/20:3634 (SD) yrkande 1 och 2019/20:3637 (L) bör avstyrkas i nu behandlade delar.

Stockholm den 22 september 2020

På kulturutskottets vägnar

Christer Nylander

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Christer Nylander (L), Vasiliki Tsouplaki (V), Lotta Finstorp (M), Lawen Redar (S), Hans Hoff (S), Annicka Engblom (M), Aron Emilsson (SD), Per Lodenius (C), Ann-Britt Åsebol (M), Angelika Bengtsson (SD), Anna Wallentheim (S), Roland Utbult (KD), Åsa Karlsson (S), Jonas Andersson i Linköping (SD), Anna Sibinska (MP), Viktor Wärnick (M) och Caroline Helmersson Olsson (S).

Avvikande meningar

1. Främjande av europeiska produktioner (SD)

Aron Emilsson (SD), Angelika Bengtsson (SD) och Jonas Andersson i Linköping (SD) anför:

Genomförandet av ändringsdirektivet till AV-direktivet innebär en nödvändig modernisering av radio- och tv-lagen (2010:696). Det är positivt att videodelningsplattformar inkluderas så att även de inkluderas i det regelverk som finns för reklam, tillgänglighetsanpassning och skydd av barn och unga. Förslaget gör lagstiftningen mer teknikoberoende vilket är nödvändigt i och med den snabba utvecklingen på medieområdet.

Detta gäller dock inte ändringsdirektivets förslag om att införa en minimikvot för europeiskt innehåll för sändningar över tråd. Vi ser framväxten av legala streamningstjänster som ett viktigt framsteg för människors möjligheter att ta del av innehåll utifrån egna premisser och anser att de nya reglerna begränsar yttrande- och informationsfriheten. Dessutom riskerar reglerna att begränsa det lagliga utbudet av streamat innehåll.

Förslaget om innehållsreglering motverkar de möjligheter som de senaste decenniernas teknikutveckling möjliggjort på medieområdet. Regeringen har själv tidigare uttalat att kvoterna inskränker mediernas oberoende och den redaktionella friheten. Dessutom är kvoten onödig eftersom europeiska beställ-tv-kataloger redan innehåller den andel europeisk produktion som föreslås.

Vi menar därför att Sverige inte bör genomföra direktivets krav om 30 procent europeiskt innehåll i mediebolagens kataloger. Vi anser därmed att kulturutskottet bör föreslå för konstitutionsutskottet att propositionen avstyrks i denna del, att motion 2019/20:3637 (L) delvis tillstyrks och att motion 2019/20:3634 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 1 tillstyrks.

2. Främjande av europeiska produktioner (L)

Christer Nylander (L) anför:

Som medlem i Europeiska unionen är Sverige skyldigt att genomföra AV-direktivets ändringsdirektiv i svensk lagstiftning. EU-kommissionen har också tidigare inlett ett överträdelseförfarande mot Sverige för att reglerna inte blivit tillräckligt genomförda.

AV-direktivet innehåller bl.a. krav på att främja europeiska produktioner och ändringsdirektivet innebär krav på att leverantörer av streamad tv ska ha minst 30 procent europeiska produktioner i sitt utbud och att dessa produktioner ska framhävas. Att EU på detta sätt styr programinnehållet i mediebolags utbud är djupt olyckligt. Det är inte en fråga för politiken, vare

sig på nationell nivå eller på EU-nivå, att avgöra hur stor andel av produktionerna i utbudet som ska härröra från ett visst land. Det är en sak för medieföretagen att välja vad de vill erbjuda, lika väl som det är tittarnas sak att avgöra vad de vill ta del av. Att kvotera och reglera mediernas innehåll är något som lagstiftarna ska hålla sig borta från.

EU:s kulturpolitik har en stödjande och kompletterande funktion till medlemsländerna. Det är positivt att det EU-samarbetet också syftar till att främja europeiska kultur- och medieproduktioner som annars inte hade kunnat komma till stånd. Det är däremot bekymmersamt att EU:s lagstiftande makt används till att kvotera fram ett visst utbud av sådana produktioner och därmed kvotera bort andra.

Att AV-direktivet innehåller åtaganden som är juridiskt ofrånkomliga för Sverige att genomföra, innebär inte att vi ska acceptera dem politiskt. Jag anser att Sverige med kraft bör arbeta för en revision av AV-direktivet där kravet på en viss procentandel europeiska produktioner tas bort. Jag anser därmed att kulturutskottet bör föreslå för konstitutionsutskottet att propositionen avstyrks i denna del, att motion 2019/20:3634 yrkande 1 (SD) delvis tillstyrks och att motion 2019/20:3637 av Tina Acketoft m.fl. (L) tillstyrks.